ให้บริการ

- รับจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม
- จัดกิจกรรมทางวิชาการ
- เป็นที่ปรึกษาในการจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุด การเรียนการสอน การวิจัย การเขียน ผลงานทางวิชาการ โดยคณะวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ
- ออกแบบจัดตั้งห้องสมุด
- รับปรึกษาปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานห้องสมุด

จำหน่าย

- ครุภัณฑ์ห้องสมุด
- วัสดุอุปกรณ์ห้องสมุด ตลอดจนอุปกรณ์ซ่อมหนังสือ
- หนังสือวิชาชีพ และสิ่งพิมพ์ของสมาคมฯ

โดยยึดมั่นในคุณภาพ มาตรฐาน และบริการ

สนใจใช้บริการ โปรดติดต่อ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. (02) 734-9022-3 ,089-893-9397 โทรสาร. (02) 734-9021

http://www.tla.or.th

วารสารห้องสมุด ปีที่ 58 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2557

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

ISSN 0857-0086 ปีที่ 58 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2557

๖๐ ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

รายนามคณะกรรมการบริหาร ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2557

1. ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต	นายกสมาคม
2. นางสุวคนธ์ ศิริวงศ์วรวัฒน์	อุปนายก คนที่ 1
3. นางสาวเอมอร ตันเถียร	อุปนายก คนที่ 2
4. ดร.ประจักษ์ วัฒนานุสิทธิ์	อุปนายก คนที่ 3
5. นางสาวพูลสุข ปริวัตรวรวุฒิ	กรรมการและประธานแผนกวิชาการ คนที่1
6. ดร.ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล	กรรมการและประธานแผนกวิชาการ คนที่ 2
7. นาวาอากาศเอกหญิงนวรัตน์ ทองสลวย	กรรมการและประธานแผนกวารสาร และสื่อวิชาการ คนที่ 1
8. นางสาวปรียาพร ฤกษ์พินัย	กรรมการและประธานแผนกวารสาร และสื่อวิชาการ คนที่ 2
9. นางสาวกรองกาญจน์ ถนอมพล	กรรมการและประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ คนที่ 1
10. นางสาวรุ้งทิพย์ ห่อวโนทยาน	กรรมการและประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ คนที่ 2
11. นางละเอียด ศรีวรนันท์	กรรมการและประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ คนที่ 3
12. นายสมชาย ติญญนนท์	กรรมการและประธานแผนกประชาสัมพันธ์ คนที่ 1
13. นางนงลักษณ์ ชมพูพัทธิพงศ์	กรรมการและประธานแผนกประชาสัมพันธ์ คนที่ 2
14. ดร.นฤมล รื่นไวย์	ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ คนที่ 1
15. นางวิลาวัณย์ ทรัพย์พันแสน	กรรมการและประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ คนที่ 2
16. นายสุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์	กรรมการและประธานแผนกวิจัยและพัฒนา คนที่ 1
17. รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ วิภาวิน	กรรมการและประธานแผนกวิจัยและพัฒนา คนที่ 2
18. นางสาวพิณทิมา เลิศสมบูรณ์	กรรมการและประธานแผนกปฏิคม คนที่ 1
19. นางสาวเนาวรัตน์ ปัญญางาม	กรรมการและประธานแผนกปฏิคม คนที่ 2
20. นายประสิทธิชัย เลิศรัตนเคหกาล	กรรมการและประธานแผนกปฏิคม คนที่ 3
21. นายกุลธร เลิศสุริยกุล	กรรมการและประธานแผนกหาทุน คนที่ 1
22. นางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ	กรรมการและประธานแผนกหาทุน คนที่ 2
23. นางช่อทิพย์ มงคลมาลย์	กรรมการและนายทะเบียน คนที่ 1
24. นางสาวประภาพร จงสมจิตต์	กรรมการและนายทะเบียน คนที่ 2
25. นางเกษร บัวทอง	กรรมการและบรรณารักษ์
26. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนา หาญพล	กรรมการและเหรัญญิก คนที่ 1
27. นางวีระวรรณ วรรณโท	กรรมการและเหรัญญิก คนที่ 2
28. นางสาวสุจิตร สุวภาพ	กรรมการและเลขานุการ คนที่ 1
29. นางพวงรัตน์ อินทรฤทธิ์	กรรมการและเลขานุการ คนที่ 2

Executive Board of The Thai Library Association

Under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn A.D. 2013 : 2014

Under the Royal Patronge of H.R.H. Princess Mahachakri Sirindhorn 2013 : 2014

1.	Professor Khunying Maenmas Chavalit	President
2.	Ms. Suwakhon Siriwongworawat	Vice President 1
3.	Ms. Aim-orn Tanthien	Vice President 2
4.	Mr. Prachark Wattananusit	Vice President 3
5.	Ms. Poolsook Piwatrworawute	Chairperson of Porfessional Development and Training 1
6.	Dr.Tassanai Wongpisetkul	Chairperson of Porfessional Development and Training 2
7.	Gp.Capt.Nawarat Tongsaluay	Chairperson of T.L.A. Bulletin 1
8.	Ms. Preeyaporn Rerkpinai	Chairperson of T.L.A. Bulletin 2
9.	Ms. Krongkarn Thanompol	Chairperson of Library Standard 1
10.	Ms. Rungtip Govanotayan	Chairperson of Library Standard 2
11.	Ms. Laead Srivornun	Chairperson of Library Standard 3
12.	Mr. Somchai Tinyanont	Chairperson of Customer Relations 1
13.	Ms. Nonglak Chompupatipong	Chairperson of Customer Relations 2
14.	Dr. Narumol Ruenwai	Chairperson of Foreign Relation 1
15.	Ms. Wilawan Sapphansaen	Chairperson of Foreign Relation 2
16.	Mr. Surapol Ritruamsup	Chairperson of Research and Development 1
17.	Associate Professor Dr.Namtip Wiphawin	Chairperson of Research and Development 2
18.	Ms. Pintima Lertsomboon	Chairperson of Hospitality 1
19.	Ms. Naowarat Panyangam	Chairperson of Hospitality 2
20.	Mr. Prasittichai Lertratanakehakarn	Chairperson of Hospitality 3
21.	Mr. Kulthorn Lerdsuriyakul	Chairperson of Fund Raising 1
22.	Ms. Pimpan Paiboonwangchroen	Chairperson of Fund Raising 2
23.	Ms. Chothip Mongkulmann	Chairperson of Membership 1
24.	Ms. Praphaporn Jongsomjit	Chairperson of Membership 2
25.	Ms. Gaysorn Buathong	Librarian
26.	Associate Professor Dr.Tassana Hanpol	Treasurer 1
27.	Ms. weerawan Wannato	Treasurer 2
28.	Ms. Suchit Suvaphab	Secretary 1
29.	Ms. Puangrat Intarit	Secretary 2

ประธานชมรมในสังกัด

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

✦✦✦✦✦✦✦✦

ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

นางสาวเกษร บัวทอง

Ms. Gaysorn Buathong

ประธานชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา

นางสาวพิณทิมา เลิศสมบูรณ์

Ms. Pintima Lertsomboon

ประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ

นางช่อทิพย์ มงคลมาลย์

Ms. Chothip Mongkulmann

ประธานชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ

นางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ

Ms. Pimpan Paiboonwangchroen

ประธานชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ

นางสาวประภาพร จงสมจิตต์

Ms. Praphaporn Jongsomjit

ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

นายกุลธร เลิศสุริยกุล

Mr. Kulthorn Lerdsuriyakul

ประธานชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี

นางนงลักษณ์ ชมพูพัทธิพงศ์

Ms. Nonglak Chompupatipong

ประธานชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

รศ.ดร.จุมพจน์ วนิชกุล

Assoc. Dr. Chumpot Wanichagul

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ 58 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2557 **ISSN 0857-0086**

วารสารห้องสมุด เป็นวารสารวิชาการของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี TLA Bulletin published by Library Association of Thailand under the Royal Patronge of H.R.H. Princess Mahachakri Sirindhorn

วัตถุประสงค์/Aim & Scope

1. ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ ความคิด ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

2. เผยแพร่การทดลอง การค้นคว้า และการวิจัยของสถาบันที่เกี่ยวข้อง

3. เป็นสื่อกลางในการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกและผู้สนใจ

กำหนดออก/Frequency

ตั้งแต่ พ.ศ.2549 ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม) โดยก่อนปี พ.ศ.2549 จัดพิมพ์ปีละ 4 ฉบับ

2 issues / year (January - June, July - December) ยินดีรับบทความจากผู้อ่านทุกท่าน โปรดส่งต้นฉบับไปที่

สำนักงาน/Office

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ
กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 02-734-9022-3
โทรสาร 02-734-9021
อีเมล tla2497@yahoo.com หรือ tla2497@gmail.com

ได้รับการดรรชนี/Indexing TCI

พิมพ์ที่ หจก. รวิน พริ้นติ้ง กรุ๊ป 11,13 ถนนประชาอุทิศ 6 ราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ 10140 โทรศัพท์ 02-873-0070-1

การเป็นสมาชิกวารสาร

ปีละ 250 บาท หรือ เล่มปลีกฉบับละ 130 บาท (รวมค่าจัดส่งทางไปรษณีย์) 250 baht / year, Single issue 130 baht สมาชิกสมาคมห้องสมุดฯ ได้รับวารสารฟรี / free for TLA member

บทความทุกเรื่องที่ลงพิมพ์จะได้รับการตรวจอ่านโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษ
คุณหญิงแม้นมาส ลีละหุต ชวลิต

บรรณาธิการบริหาร

นางสาวปรียาพร ฤกษ์พินัย

กองบรรณาธิการ / Editorial Board

น.อ.หญิง นวรัตน์ ทองสลวย
กองบัญชาการกองทัพอากาศ

นางสาวปรียาพร ฤกษ์พินัย
หอสมุดคณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นาง ดาวรัตน์ แท่นรัตน์
สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ทรงคุณวุฒิ/peer review

ดร. ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล
อุทยานการเรียนรู้ TK Park

ดร. นฤมล รื่นไวย์
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

น.อ.หญิง นวรัตน์ ทองสลวย
กองบัญชาการกองทัพอากาศ

นางสาวนารีรัตน์ กิติอาษา
วิทยาลัยเซ็นต์หลุยส์

นางสาวปรียาพร ฤกษ์พินัย
หอสมุดคณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางวิลาวัณย์ ทรัพย์พันแสน
สำนักหอสมุดแห่งชาติ

นางสุภาพร สมจิตต์
ศูนย์สร้างสรรค์การออกแบบแห่งประเทศไทย (TCDC)

บรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณา

นางวีระวรรณ วรรณโท

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

สารบัญ ปีที่ 58 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2557

บทบรรณาธิการ ก

Editorial

ปรียาพร ฤกษ์พินัย

Preeyaporn Rerkpinai

9 ทศวรรษ ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต 1

9 Decades and More of Professor Khunying Maenmas Chavalit

สุจิตร สุวภาพ

Suchit Suvaphab

ความเป็นสากลกับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์: แนวคิดและมุมมอง 13

Internationalization and Library and Information Science Education: Concepts and Perspectives

ศ. ดร. ชุติมา สัจจานันท์

Prof. Dr. Chutima Sacchanand

60 ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ การพัฒนาเพื่อความรู้ วิชาชีพ และสังคม 27

60th Anniversary of Thai Library Association on the Path to Knowledge, Professional and Social Development

ดร. นฤมล รื่นไวย์

Dr.Narumol Ruenwai

60 ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กับการดำเนินงานของชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (ชสบ.) 33

60th Anniversary of Thai Library Association and professional roles of the Instructors of Librarianship and Library and Information Science Group (ILIS)

รศ. ดร. จุมพจน์ วนิชกุล

Assoc. Dr. Chumpot Wanichagul

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

สารบัญ ปีที่ 58 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2557

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ฯ กับการประชุมนานาชาติ: จากประสบการณ์ของผู้เขียน 39

TLA and the International Conference: From the Author's Experience

รุ้งทิพย์ ห่อวโนทยาน

Rungtip Hovanotayan

ประสบการณ์จากแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ 45

Work Experience in Foreign Relations Activities of Thai Library Assoication

ดร. ประจักษ์ วัฒนานุสิทธิ์

Dr. Prachark Wattananusit

กว่าจะเป็นชมรมห้องสมุดเฉพาะ 55

30 Year Journey of the Thai Special Libraries Group

เอมอร ตันเถียร, พจมาลย์ สุวรรณณัฐโชติ

Aimorn Tanthien, Pochaman Suwannatachote

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ 62

บทบรรณาธิการ

วารสารห้องสมุดฉบับนี้เป็นฉบับครบรอบ 60 ปี ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งก่อตั้งในปี พ.ศ.2497 ผู้เขียนบทความในฉบับนี้ จึงเป็นผู้เขียนรับเชิญคือกรรมการบริหาร และอดีตกรรมการบริหารของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เขียนบทความวิชาการและกึ่งวิชาการ บอกเล่าถึงผลงานของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ส่งผลต่อวิชาชีพ นอกจากนี้ยังมีประวัติของคุณหญิงแม้นมาส ชวลิต นายกสมาคมฯ คนแรก และนายกสมาคมฯ คนปัจจุบันของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ อีกด้วย

ปรียาพร ฤกษ์พินัย
บรรณาธิการ

Editorial

To celebrate the 60th Anniversary of Thai Library Association (TLA) under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Mahachakri Sirindhorn, established in 1954, we have published a special issue consisting of articles from past and present TLA's Committee Members. These articles consists of key topics reviewing TLA's remarkable work and activities in library profession during the past 60 years and also biography of Khun Ying Maenmas Chavalit, the first President of TLA since its establishment and still the current President of this term.

Preeyaporn Rerkpinai
Editor

9 ทศวรรษ ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต

สุจิตร สุวภาพ

9 ทศวรรษ ของศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต หนึ่งในผู้ก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่ พ.ศ.2497 เริ่มตั้งแต่เส้นทางกำเนิด เส้นทางการศึกษา เส้นทางชีวิตครอบครัว เส้นทางการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ การสร้างเครือข่ายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เส้นทางแผนงานเอกสารภูมิปัญญาแห่งโลก เส้นทางสมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน เส้นทางบนถนนนักเขียน ตลอดจนเส้นทางแห่งเกียรติยศ อันเป็นรางวัลจากการทำงานตลอดระยะเวลากว่า 60 ปี

9 Decades and More of Professor Khunying Maenmas Chavalit

Suchit Suvaphab

Professor Khunying Maenmas Chavalit was a co-founder of the Thai Library Association (TLA) under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn in 1954. Her 9-decade life long events began with her birth, education life, family, and work life, especially the founding of the Thai Library Association. It could be claimed that this was an era of the development of libraries and library profession, the establishment of national and international networks, the creation of a roadmap for global wisdom documents, facilitation of networking and collaboration among organizations concerning development of books and reading habits, forming of the writing forum and the path to honorary awards for over 60 years of work.

9 ทศวรรษ ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต

*สุจิตร สุวภาพ**

ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ กว่า 15 สมัย ดำรงตำแหน่งอื่นๆ ในสมาคมห้องสมุดกว่า 10 ตำแหน่ง ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติคนแรก รองอธิบดีกรมศิลปากร เป็นบุคคลผู้บุกเบิกวงการห้องสมุด และวิชาชีพบรรณารักษ์ เป็นผู้ริเริ่มหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นตำนานของวงการห้องสมุดบรรณารักษ์ไทยและต่างประเทศ

เป็นหนึ่งในผู้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมห้องสมุดฯ เมื่อพ.ศ.2497 เป็นนายกสมาคมคนแรก (พ.ศ.2497) ขณะอายุ 32 ปี และคนปัจจุบัน (พ.ศ.2557) ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ขณะย่าง 93 ปี ยังได้คงรับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมห้องสมุด ด้วยความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ความมุ่งมั่นเสียสละ อุทิศตน เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ เป็นผู้นำ โดยนำอิทธิบาท 4 มาใช้ในการบริหารสมาคมห้องสมุดฯ

ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต หรือ ด.ญ.แม้น ลีละหุตถือกำเนิดเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ.2465 ณ ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นธิดาคนที่ 6 ของ **ว่าตรีอำมาตย์ตรี ขุนพิทักษ์ประชารมย์** (อัสว์ ลีละหุต) กับ **นางพิทักษ์ประชารมย์**มีพี่น้องรวม 10 คน คือ ด.ญ.เลื่อน ด.ญ.ล้อม ด.ญ.น้อม ด.ช.แนบ ด.ญ.มุล ด.ญ.แม้น ด.ญ.ม่อม ด.ช.สมเกียรติ์ ด.ญ.นิตยา และด.ช.เล็ก ลีละหุต **คุณพ่อ**รับราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นคนชอบออกกำลังกายเป็นประจำ ส่งผลให้บุตรธิดาเดินออกกำลังกายทุกเช้าก่อนไปโรงเรียน โดยเดินจากบ้านไปถึงสถานีรถไฟนครศรีธรรมราช รวมเป็นระยะทางกว่า 2 กิโลเมตร ก่อนที่จะกลับบ้านและรับประทานอาหารเช้า ซึ่งคุณแม่และพี่ๆ เป็นผู้ประกอบอาหารเช้าและรับประทานอาหารร่วมกัน คุณพ่อจะห้ามซื้ออาหารปรุงสำเร็จจากตลาดเพราะเห็นว่าไม่สะอาด อาหารเช้าที่ลูกๆ ชอบส่วนใหญ่ ได้แก่ ปาท่องโก๋ที่มีขนาดใหญ่เท่าแขน ข้าวมันหุงพร้อมเครื่องเทศ แกงเผ็ดกุ้งข้นๆ กินพร้อมผักเหนาะ

คุณพ่อ ผู้ชอบศึกษาและแสวงหาความรู้ตลอดเวลา เป็นผู้นำและปลูกฝังการอ่านตั้งแต่เยาว์วัย ในบ้านจะมีหนังสือสองตู้ใหญ่ มีหนังสือวิชาการ เช่น หนังสือชุดประวัติศาสตร์สากล และหนังสือชุดประวัติศาสตร์ไทย ของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ หนังสือพระนิพนธ์ ของ น.ม.ส.เรื่องสามกรุง หนังสือพิมพ์และวารสาร คือ ประมวญวัน ประมวญมารค ประมวญสาร นอกจากนี้ยังมีหนังสืออื่น เช่น ตำราลูกคิด ด.ญ.แม้น ชอบอ่านหนังสือทุกประเภทในบ้านภายหลังจากเกษียณอายุราชการ คุณพ่อยังอุทิศตนอาสาสมัครช่วยงานสภาตำบล โดยช่วยงานสภาตำบลมาตลอดจวบจนอายุ 99 ปี

* กรรมการและเลขานุการสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ปรึกษา ห้องสมุดนวัตกรรม สวทน. และประธานชมรมบรรณารักษ์อาสา

ยังมีบุคคลอันเป็นที่รักอีก 2 ท่าน ได้แก่ คุณยาย และ คุณแม่ ผู้สอนหนังสือลูกๆ ภายในบ้าน โดยสอนให้อ่านหนังสือ แต่ไม่นิยมให้เขียน เนื่องจากคนสมัยก่อนกลัวว่าลูกสาวจะเขียนเพลงยาว นอกจากนี้ยังมีผู้เปิดโลกการอ่านอีกท่านหนึ่ง คือ นายเซ่ง เป็นคนขับรถสามล้อรับส่งนักเรียนไปโรงเรียน นายเซ่งเป็นคนรักการอ่านหนังสือ หลังจากนายเซ่งอ่านแล้วทุกเช้าระหว่างขับรถไปโรงเรียน นายเซ่งจะนำเรื่องที่ได้อ่านมาเล่าให้ฟัง รวมทั้งให้ยืมไปอ่านต่อนับเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็ก

เส้นทางการศึกษา ชีวิตในวัยเด็กเริ่มต้นการศึกษาในระดับประถมต้น ที่โรงเรียนประชาบาลวัดท่ามอญ หรือวัดศรีทวีในปัจจุบัน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ต่อมาโรงเรียนได้ปรับการเรียนการสอนเน้นวิชาการเรือน ด.ญ.แม้น ลีละหุต จึงขอให้คุณพ่อส่งไปเรียนหนังสือที่จังหวัดพระนคร โดยได้มาศึกษา ณ โรงเรียนสตรีจุลนาค ถนนหลานหลวงซึ่งโรงเรียนนี้เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) อดีตเสนาบดี กระทรวงธรรมการเป็นผู้ก่อตั้งในพ.ศ.2469 โดยเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีเข้ามาช่วยสอนชั้นประถม 1 ได้นำวิธีการสอนแบบใหม่มาทดลองให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้และบวกลบเลขได้ภายใน 3 เดือน สอนให้เรียน อ่าน เขียนภาษาอังกฤษไปพร้อมกัน ขณะเดียวกันก็เน้นศีลธรรมและมารยาทโดยได้ศึกษาที่โรงเรียนสตรีจุลนาค

จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจากนั้นได้ย้ายมาเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 7- 8 ที่โรงเรียนสตรีสุนันทาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนสตรีแห่งแรกในประเทศไทย ปัจจุบัน คือ โรงเรียนราชินี (ราชินีล่าง) เนื่องจากเป็นผู้สอบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ได้คะแนนเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ จึงได้รับทุนเล่าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาในพ.ศ. 2481 ต่อมาได้ศึกษาต่อในคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในพ.ศ.2482 โดยสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้รับพระราชทานปริญญาบัตร อักษรศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 8 เมื่อพ.ศ.2485

เมื่อสำเร็จการศึกษา ในพ.ศ.2486 เป็นช่วงเวลาระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยตัดสินใจเข้าข้างฝ่ายอักษะ อาจารย์ชาวอังกฤษที่สอนอยู่ในประเทศไทย ถูกกักบริเวณเป็นเชลยศึก ดังนั้นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต้องจัดหาอาจารย์ชาวไทยสำหรับสอนภาษาต่างประเทศ ขณะนั้นมีอาจารย์ชาวไทยที่สอนภาษาอังกฤษค่อนข้างจำกัด มหาวิทยาลัยจึงได้บรรจุนางสาวแม้นมาส ลีละหุต เป็นอาจารย์ผู้ช่วยสอนภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยคณบดีคณะอักษรศาสตร์ในขณะนั้น (พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเปรมบุรฉัตร) ทรงคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ผู้ช่วยสอนภาษาอังกฤษ โดยได้รับเงินเดือน 110 บาท

ระหว่าง พ.ศ.2488-2491ได้รับเชิญจากผู้อำนวยการบริษัทหนังสือพิมพ์สยามนิกร (นายอารีย์ ลีวีระ) ให้ไปทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยบรรณธิการ ทำหน้าที่เป็นนักข่าว ประจำกองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์สยามนิกรและเป็นนักข่าวสัมภาษณ์บุคคลสำคัญในขณะนั้น ต่อมาอารีย์ ลีวีระ ร่วมกับญาติซื้อกิจการบริษัทไทยพาณิชย์ เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ สยามครอนิเคิล (Siam Chronicle) สยามนิกร ไทยเสรี และสตรีไทย จาก พระยาปรีชานุสาสน์ ต่อมาได้ยุบเลิกเหลือเพียง สยามนิกร และได้ออกหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่คือ “พิมพ์ไทย” เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2485 มีนโยบายมุ่งเน้นเสนอข่าวอย่างอิสระ ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ใน พ.ศ.2491 ได้รับราชการในแผนกการศึกษาประชาชน กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตำแหน่งครูตรี ปฏิบัติราชการประมาณ 5 – 6 เดือน ได้สอบชิงทุนกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อไปศึกษาต่อวิชาบรรณารักษศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่าง พ.ศ.2492 – 2496

ระหว่างที่ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เลือกเรียนวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก และฝึกงานในห้องสมุดประชาชน คาร์เนกี เมืองพิตสเบิร์ก ซึ่งมีชื่อเสียงด้านการบริการห้องสมุดเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเด็กไทยน่าจะมีหนังสือสำหรับเด็กบ้าง ได้เขียนนิทานไทยส่งไปลงพิมพ์ในวารสารสำหรับเด็กในสหรัฐอเมริกา

หลังจากสำเร็จการศึกษาปริญญาโท (บรรณารักษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้รับความช่วยเหลือจากห้องสมุดประชาชนคาร์เนกี้ แห่งเมืองพิตสเบิร์ก ให้ไปฝึกงานในห้องสมุดเด็ก ระหว่างปิดเทอมภาคฤดูร้อน ที่มหาวิทยาลัยมิชิแกนเพื่อหาประสบการณ์ในห้องสมุด ซึ่งขณะนั้นมีคนไทยเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ไปศึกษาในวิชาบรรณารักษศาสตร์

พ.ศ.2511 ได้รับทุนอบรมระยะสั้น จากองค์การศึกษาฯ สหประชาชาติ ให้เข้าอบรมวิธีสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นระยะเวลา 6 เดือน ในโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ ประเทศเดนมาร์ก ต่อจากนั้นได้ฝึกอบรมการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อดำเนินงานเอกสารขององค์การศึกษาฯ สหประชาชาติ ต่ออีก 1 สัปดาห์ ณ สำนักงานใหญ่ขององค์การศึกษาฯ สหประชาชาติ กรุงปารีส ได้รับประกาศบัตรพิเศษของยูเนสโก (วิธีสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์) โรงเรียนบรรณารักษศาสตร์

เส้นทางชีวิตครอบครัว นางสาวแม้นมาส ลีละหุต สมรสกับ นายชาย ชวลิตเมื่อ พ.ศ.2494 ระหว่างเดินทางไปศึกษาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยจดทะเบียนสมรส ณ เมืองแอนอาเบอร์ รัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกา มีบุตรธิดา รวม 3 คน

เส้นทางสู่อาชีพข้าราชการได้รับราชการ ใน พ.ศ.2492 โดยปฏิบัติงานประจำในแผนกการศึกษาประชาชน กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านห้องสมุดประชาชน ต่อมา พ.ศ.2492 – 2496 ได้รับทุนกระทรวงศึกษาธิการ ไปศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยมิชิแกน (University of Michigan, Ann Arbor) ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาในวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่ค่อยแพร่หลาย และยังไม่เป็นที่รู้จักของคนไทย ใน พ.ศ.2497 จบการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ กลับมารับราชการในตำแหน่งศึกษานิเทศก์โท รับผิดชอบงานห้องสมุดประชาชน แผนกการศึกษาประชาชน กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากจุดนี้นับเป็นจุดเริ่มต้นทำงานด้านห้องสมุดอย่างเต็มตัว นอกเหนือจากงานที่รับผิดชอบในฐานะศึกษานิเทศก์ นอกจากนี้ ยังได้ริเริ่มก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ใน พ.ศ.2503 กรมวิชาการขอโอนไปรับราชการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียน ห้องสมุดกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์วัสดุการศึกษา และห้องสมุดศาลาวันเด็ก ซึ่งเป็นห้องสมุดเด็กแห่งแรก จัดบริการหนังสือสำหรับเด็กเล็ก และนักเรียนระดับมัธยม เป็นอาคารชั้นเดียว ติดสวนสัตว์ดุสิต

พ.ศ.2507 กรมศิลปากร ได้ขอโอนไปรับราชการตำแหน่งบรรณารักษ์เอก กองหอสมุดแห่งชาติ ในโอกาสที่กรมศิลปากรสร้างอาคารหอสมุดแห่งชาติหลังใหม่ เป็นอาคารทันสมัย สูง 6 ชั้น มีพื้นที่บริการกว่า 15,000 ตร.ม. มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน ได้รับการจัดสรรงบประมาณปีละ 45,000 บาท ในสมัยพระยาอนุมานราชธน ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา ได้จัดทำโครงสร้างองค์กรและอัตราบุคลากรเพิ่มขึ้น นับว่าเป็นยุคแรกที่หอสมุดแห่งชาติ ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นเป็นปีละ 2 ล้านบาท มีบรรณารักษ์เพิ่มขึ้น จัดให้มีห้องครัวเพื่อทำอาหารกลางวันเตรียมเครื่องดื่มและอาหารว่างสำหรับการประชุมฯ เนื่องจากสถานที่ตั้งอยู่ค่อนข้างห่างไกลจากตลาดและชุมชน

พ.ศ.2511 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริหารโครงการ และสาราณียกรหนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทำหน้าที่สาราณียกร ได้เขียนบทความเกี่ยวกับเรื่องห้องสมุด เป็นการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ โดยได้ปฏิบัติหน้าที่นี้กว่า 40 ปี จนถึงปัจจุบัน

พ.ศ.2512 ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองหอสมุดแห่งชาติ ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2512 และรักษาราชการแทนอธิบดีกรมศิลปากร ซึ่งเดินทางไปราชการต่างประเทศ ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2512 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองหอสมุดแห่งชาติ เป็นระดับชั้นพิเศษคนแรก โดย ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ มีบันทึกถึงอธิบดี กรมศิลปากร ในขณะนั้นว่าตำแหน่งผู้อำนวยการกองนี้เป็นตำแหน่งที่สำคัญ เห็นควรมีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการชั้นพิเศษ

พ.ศ.2519 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ ศูนย์ข้อมูลวารสารระหว่างชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกตำแหน่งหนึ่งและได้จัดการอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ หัวข้อ Modern Technique in Library นับเป็นจุดเริ่มต้นของการเชื่อมโยงบรรณารักษ์ในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างห้องสมุดร่วมกันจนได้พัฒนาเครือข่ายบรรณารักษ์

พ.ศ.2520 ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมศิลปากรรับผิดชอบงานบริหารและดูแลงานด้านห้องสมุด ด้านจดหมายเหตุ และด้านพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พ.ศ.2521 ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้ไปปฏิบัติงาน ณ องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ “ศูนย์ภูมิภาคเอเชียโอเชียเนีย ว่าด้วยการพัฒนาวัฒนธรรมและหนังสือในภูมิภาค” ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิคว่าด้วยการพัฒนาหนังสือในภูมิภาค” สำนักงานอยู่ที่เมืองการาจี ประเทศปากีสถาน รับผิดชอบงานด้านการพัฒนาหนังสือ ฝึกอบรมการสร้างและพัฒนาหนังสือ ปฏิบัติหน้าที่เป็นเวลากว่า 5 ปี เนื่องจากมารดาอายุค่อนข้างมาก จึงไม่ขอต่อสัญญา เพราะต้องการกลับมาดูแลมารดาซึ่งมีอายุกว่า 100 ปี

พ.ศ.2524 ได้กลับเข้ารับราชการในตำแหน่ง ศาสตราจารย์พิเศษ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จนเกษียณราชการ ในพ.ศ.2524

พ.ศ.2525 ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการแปลหนังสือด้านวัฒนธรรมของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการจนถึงปัจจุบัน

ภายหลังจากเกษียณอายุราชการ ยังได้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องทั้งด้านการศึกษา ห้องสมุด หนังสือ ศิลปวัฒนธรรม และภาษา รวมทั้งบทบาทในตำแหน่งนายกสมาคมฯ ที่ปรึกษา ผู้จัดการ บรรณาธิการ ประธานสมาคมหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิและองค์กรที่มิได้แสวงผลกำไร อาทิ ที่ปรึกษากรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่ขอรับค่าตอบแทน รวมระยะเวลาเป็นที่ปรึกษากิตติมศักดิ์รวม 6 ปี บรรณาธิการสิ่งพิมพ์ด้านวัฒนธรรมของอาเซียน จัดทำเอกสารวิชาการเผยแพร่ในกลุ่มประเทศอาเซียน Library and Documentation Officer, บรรณารักษ์ฝ่ายบริการห้องสมุดและเอกสารศูนย์ภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กรรมการ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ผู้จัดการมูลนิธิภูมิพโลภิกขุ เป็นต้น

เส้นทางก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯแบ่งออกเป็นยุคต่าง ๆ ดังนี้

ยุคแรกก่อนกำเนิดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (พ.ศ.2493 – 2496)

เริ่มจากนางสาวแมรี่ แองเกิลมายเออร์ บรรณารักษ์ห้องสมุดสำนักข่าวสารอเมริกัน ได้ช่วยเหลือและเสนอแนะให้จัดตั้งชมรมบรรณารักษ์ เพื่อสนับสนุนกิจการห้องสมุด โดยได้ร่วมกันประชุม ณ ห้องสมุดสำนักข่าวสารอเมริกัน ต่อมานางสาวแมรี่ ได้เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมปรับปรุงกิจการห้องสมุดประชาชน รวมทั้งเสนอให้ขอวิทยากรจากมูลนิธิฟุลไบรท์ มาอบรมวิชา

บรรณารักษ์ศาสตร์ในเมืองไทย ดร.แฟรนเซส แลนเดอร์ สเปน เป็นอาจารย์ที่เข้ามาสอนวิชาจัดห้องสมุด ร่วมกับคณะกรรมการปรับปรุงส่งเสริมกิจการห้องสมุดประชาชน พ.ศ.2495 ซึ่งแต่งตั้งโดยอธิบดีกรมสามัญศึกษา นายอภัย จันทวิมล ร่วมกันก่อตั้งชมรมห้องสมุด มีกรรมการอีก 4 ท่าน คือ ม.ร.ว.จีรวัฒน์ จักรพันธุ์ นายสุข วงศาสนธิ์ (พงษ์สถิต) นายบวร ธีมากร และนายเชื้อ ปริญญาธวัช เป็นผู้ดำเนินการจดทะเบียนก่อตั้งสมาคมห้องสมุดฯ ต่อสภาวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ.2496 โดย ฯพณฯ จอมพลแปลก พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ในตำแหน่งบังคับบัญชาสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นผู้ลงนาม

ยุคที่สองก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (พ.ศ.2497 – 2526)

หลังจากได้รับอนุญาตให้จดทะเบียน สมาคมห้องสมุดฯ ได้เช่าอาคารเลขที่ 700 ตรงข้ามกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสำนักงาน ต่อมาเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2500 เจ้าของอาคารขึ้นค่าเช่า จึงย้ายไปที่ตึกอนุสาสก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับการเอื้อเฟื้อและอนุญาตจากเลขาธิการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ อาจารย์จรูญ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา ต่อมาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปรับปรุงสถานที่สมาคมห้องสมุดฯ จึงย้ายไปอยู่ที่ตึกอรทัยเทพกัญญา บางลำพู ด้วยความกรุณาของท่านเจ้าคุณญาณวโรดม และม.จ.ชัชชวลิต เกษมสันต์ ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงตึกอรทัย เทพกัญญา จึงย้ายมาบริเวณที่ว่างระหว่างอาคารหอสมุดแห่งชาติ กับอาคารหอจดหมายเหตุแห่งชาติด้วยความอนุเคราะห์จากอธิบดีกรมศิลปากร นายธนิต อยู่โพธิ์ ใช้เป็นสำนักงาน สมาคมห้องสมุดฯ เป็นเวลา 2 ปี คือ พ.ศ. 2517 – 2519 ต่อมาสมาคมห้องสมุดฯ ได้เช่าอาคารพาณิชย์บนถนนวิภาวดีรังสิต เป็นระยะเวลา 30 ปี

ใน พ.ศ.2519 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ รับสมาคมห้องสมุดฯ ไว้ในพระราชูปถัมภ์ นับเป็นมหากรุณาธิคุณสูงสุดต่อวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2519 จากการเสนอและการดำเนินการของอาจารย์ศศิวงศ์ ปึงตระกูล (ปัจจุบันคุณหญิงศศิวงศ์ ปึงตระกูล) ผู้อำนวยการหอสมุดส่วนพระองค์ฯ ในสมัยนั้น

สมาคมห้องสมุดฯ ทำหน้าที่บทบาทในการส่งเสริมวิชาชีพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดและพัฒนาห้องสมุดทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทสมาคมห้องสมุดฯ ในการต่อสู้เพื่อสถานภาพของบรรณารักษ์จนเป็นที่ยอมรับในสังคม ให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียม หรืออาจจะมากกว่าบุคลากรในบางสายวิชาชีพอื่น อีกทั้งยังได้กำหนดจริยธรรม หรือจรรยาบรรณบรรณารักษ์เพื่อให้บรรณารักษ์ยึดถือปฏิบัติอีกด้วย ได้จัดพิธีประกาศใช้จรรยาบรรณบรรณารักษ์อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2521 ณ ห้องประชุมกรมประชาสัมพันธ์ โดย ฯพณฯ ศาสตราจารย์เกษม สุวรรณกุล รัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธาน ประกอบด้วยสักขีพยานกว่า 300 คน ถือได้ว่าประเทศไทยได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะตามมติที่ประชุมสมาชิกของสหพันธ์บรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL) เช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ

ยุคที่สาม สู่การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ (พ.ศ.2527 – 2547)

สมาคมห้องสมุดฯ ได้แสวงหาวิธีการทุกทางที่จะให้ส่วนราชการและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมเห็นความจำเป็นและความสำคัญที่จะต้องมีห้องสมุด มีบรรณารักษ์โดยพิจารณาว่าจะต้องทำให้ผู้อื่นเล็งเห็นว่ามีบทบาท ผลงาน ที่มีคุณค่าของห้องสมุดและบรรณารักษ์ให้ปรากฏอันเป็นการพิสูจน์ตนเอง

ก่อนว่ามีความพร้อมในการแก้ปัญหาและปรับปรุงสถานภาพบรรณารักษ์ ให้มีตำแหน่งที่ก้าวหน้าอย่างมั่นคงต่อไป นอกจากนี้ได้ย้ายสำนักงานจากถนนวิภาวดี จากอาคารเช่ามาที่ยังที่ทำการถาวร เป็นอาคาร 4 ชั้น ถนนคลองจั่น เขตบางกะปิบนเนื้อที่ 99 ตารางวา ในวันที่ 11 ตุลาคม 2537 สร้างเสร็จฉลองปีที่ 40 ของสมาคมห้องสมุดฯ ชั้นล่างจัดเป็นสำนักงาน ชั้นที่ 2 -3 จัดเป็นที่ประชุม สัมมนา และบรรยายทางวิชาการ สำหรับชั้น 4 จัดทำเป็นห้องพักจำนวน 4 ห้อง ต่อมาพ.ศ.2547 ได้ซื้อบ้านพร้อมที่ดินขนาด 2 ชั้น เนื้อที่ 87 ตารางวา นับเป็นการลงทุนอสังหาริมทรัพย์ของสมาคมห้องสมุดฯ

ยุคที่สี่ สร้างเครือข่ายสู่ทศวรรษการอ่านในสังคม (พ.ศ. 2548 – 2558)

สมาคมห้องสมุดฯ ได้เป็นช่วงย่างก้าวสู่ปีที่ 50 - 60 ปี จากการบริหารของศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต 4 สมัย และศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์ 1 สมัย โดยเดินหน้าสร้างเครือข่ายพันธมิตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการปรับปรุงอาคารสมาคมห้องสมุดฯ จำนวน 6.5 ล้านบาทรวมทั้งจัดพื้นที่บริเวณชั้น 2 และชั้น 3 เป็นห้องสมุดเสริมปัญญา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนต้นแบบ ศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ในวิชาชีพ สร้างบรรยากาศ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ในภาพลักษณ์ใหม่พร้อมกับการการดำเนินงานที่สำคัญ ในรอบ 10 ปี อาทิ โครงการห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา ร่วมกับสโมสรโรตารี่ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การจัดระบบงานห้องสมุด สำหรับครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน การประชุมระหว่างประเทศครั้งที่ 8 ห้องสมุดดิจิตัลในเอเชีย พ.ศ.2548 โครงการห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติจัดรายการพิเศษ “ธารน้ำใจเพื่อผู้ประสบภัยภาคใต้” ทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 11 มอบ “ห้องสุมดเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา” แก่โรงเรียนคลองเตยวิทยา กำหนดมาตรฐานห้องสมุดทัณฑสถาน โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานนามห้องสมุดที่พัฒนาถึงเกณฑ์มาตรฐานว่า “ห้องสมุดพร้อมปัญญา” ให้คำปรึกษา ออกแบบห้องสมุด จัดหนังสือ ครุภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์ และอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่บรรณารักษ์ ณ ห้องสมุดพร้อมปัญญา ตั้งแต่ พ.ศ.2548 เป็นต้นมา จัดประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยชีววัฒนธรรมของชนเผ่า ครั้งที่ 10 ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดอบรมเรื่องการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สำหรับผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด พัฒนาห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยจัดอบรมเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จัดซื้อหนังสือรวม 1,500,000 บาท (จากกองทุนพิเศษ IFLA 1999) ตลอดจนจัดทำคู่มือการจัดห้องสมุดโรงเรียนพัฒนาอาคารสมาคมห้องสมุดฯ และจัดทำห้องสมุดเสริมปัญญา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบสำหรับชุมชน จัดให้มีรางวัลด้านการพัฒนาห้องสมุด รางวัล ศ.คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ตามโครงการเชิดชูผู้ทำความดีเพื่อสังคม โดยมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดทำวารสารวิจัย ฉบับแรก ในพ.ศ.2551 กำหนดออกปีละ 2 ฉบับ เพื่อเป็นแหล่งตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิจัยในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานคุณภาพวิจัยฯ ของไทยไปสู่ระดับสากล มอบหนังสือ สื่อความรู้ สู่สังคม ร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยระดมหนังสือจากหน่วยงานต่างๆ มอบให้แก่ห้องสมุดที่ขาดแคลน อาทิ ห้องสมุดกรมราชทัณฑ์ ห้องสมุดโรงเรียนตำรวจตะเวนชายแดน เป็นต้น ลงนามความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์การต่างๆ อาทิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย TCDC STKS โครงการส่งเสริมการอ่าน 7 องค์กร โครงการเมืองหนังสือโลก จัดสัมมนาทางวิชาการร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างๆ อาทิ มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีปรับปรุงมาตรฐานห้องสมุด พ.ศ.2549 มาตรฐานชมรมห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ.2551ปรับปรุงจรรยาบรรณบรรณารักษ์ พ.ศ.2552 ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้และการรู้สารสนเทศของประชาชนในเขตคลองเตย กทม. พ.ศ.2552 ปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนที่ประสบอุทกภัย ภาคกลาง 8 โรงเรียน พ.ศ.2554 พัฒนาห้องสมุดเรือนจำทัณฑสถานห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำกลางบางขวาง เป็นต้น

เส้นทางแผนงานเอกสารภูมิปัญญาแห่งโลก โดยดำรงตำแหน่งประธานฯ ได้ผลักดันให้ประเทศไทยได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกความทรงจำแห่งโลก ได้แก่ 1) ศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช หลักที่ 1 2) เอกสารสำคัญการปฏิรูปราชการแผ่นดินรัชกาลที่ 5 และ 3) จารึกวัดโพธิ์

เส้นทางประธานสมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน สมาพันธ์ฯ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2538 โดยการรวมตัวของมูลนิธิ สมาคม ชมรม และองค์กรที่ทำงานด้านการพัฒนาหนังสือและการอ่าน ได้แก่ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย สมาคมพัฒนาการการอ่านของเด็ก มูลนิธิห้องสมุดจินตนา-เอกศักดิ์ แดงเดช มูลนิธิไทยวัฒนา ต.สุวรรณ มูลนิธิ ศ.ดร.ก่อ สวัสดิพาณิชย์ เพื่อส่งเสริมการอ่าน ชมรมนักแปลแห่งประเทศไทย ชมรมส่งเสริมการจัดจำหน่ายหนังสือ ชมรมหอสมุดแห่งชาติ ชมรมโลกหนังสือเด็ก และชมรมสร้างเสริมหนังสือเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผนึกกำลังความรู้ ความคิด ในการเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาหนังสือเป็นองค์กรนำในการกำหนดมาตรฐานการพัฒนาหนังสือและการอ่าน สมานสมัครสามัคคีระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือและการอ่าน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งร่วมมือและประสานงานในการจัดกิจกรรมและแก้ไขปัญหาต่างๆ ตลอดจนกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่านในระยะสั้นและระยะยาว

เส้นทางถนนนักเขียน ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิตเริ่มเขียนหนังสือเด็กมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การเป็นนักเขียนเรื่องเด็กที่มีเป้าหมายชัดเจนในการสะท้อนปัญหาเด็กว้าเหว่ยากจน ถูกทอดทิ้ง เพื่อกระตุ้นให้สังคมหันมาให้ความสนใจแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว ยังเป็นนักเขียนที่ช่วยกระตุ้นจินตนาการที่สวยงามให้เกิดขึ้นกับเด็กๆ ด้วยงานเขียนหนังสือเด็กและนิทานผ่านเนื้อหาและเรื่องราวอันหลากหลาย สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในงานเขียนอย่างกลมกลืน โดยใช้ทั้งชื่อจริงและนามปากกา **รอย โรจนานนท์ 19 กันย์ โรจนากร ม. ลีละหุต และ มนัสนันท์** ผลงานด้านการเขียนประกอบด้วยหนังสือสำหรับเด็กมากกว่า 25 เล่ม ได้แก่ พระพุทธประวัติ กระต่ายแหย่เสือ เจ้าปัญญาชาลีขี่ก้านกล้วย เป็นต้น หนังสือแปล ได้แก่ เรื่องสั้นร่วมสมัยและวรรณกรรมชิ้นเอกของสหรัฐอเมริกา เช่น วิมานลอย เป็นต้น งานเขียนด้านพุทธศาสนา ได้แปลและเรียบเรียง พระพุทธประวัติจากหนังสือ The Light of Asia ของ Sir Edwin Arnold หรือเรียกชื่อในภาษาไทยว่า ประทีปแห่งชมพูทวีป โดยได้จัดพิมพ์ครั้งแรกในพ.ศ. 2492 ซึ่งพลโทกาจ กาจสงคราม รองผู้บัญชาการทหารบก ในขณะนั้น นำไปพิมพ์แจกแก่ทหารในกองทัพบก ต่อมามีผู้สนใจนำไปจัดพิมพ์เป็นบรรณาการในงานศพ และงานมงคล ก่อนที่กระทรวงศึกษาธิการจะนำไปจัดพิมพ์เป็นหนังสือส่งเสริมพุทธศาสนาและการอ่าน

พ.ศ.2500 ได้เขียนเรื่อง พระพุทธประวัติ สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และได้รับรางวัลในงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ ในพ.ศ.2502 ซึ่งเป็นปีแรกที่รัฐบาลได้ประกาศให้มีวันเด็กแห่งชาติ โดยได้

จัดทำหนังสือสำหรับเด็ก รวม 9 เรื่อง ให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จัดพิมพ์จำหน่ายในวันเด็กแห่งชาติปีแรก ราคาเล่มละ 1 บาท ต่อมาได้เขียนสารคดีและบันเทิงคดี อีกหลายเรื่อง เช่น ป่าไม้เป็นที่รักของเรา แมรี่ คูรี่ ไมเคิลฟาราเดย์ ชีพจักของตัวไหม และงานแปล ได้แก่ การขยายกิจการของห้องสมุดประชาชน (Library Extension Work and Publicity, Unesco) เยาวชนผู้อ่าน ผู้ดูและผู้ฟัง (Child Audience, Unesco) โรงเรียนครูคนเดียว (One Teacher School, Unesco) พระราชอาณาจักรสยาม (A Full and True Relation of the Great and Wonderful Revolution that Happened Lately in the Kingdom of Siam) คริสเตียน แฮนด์ แอนเดอเสน (Christian Han Andersen) นอกจากนี้ยังมีผลงานวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศกว่า 30 เรื่อง

เส้นทางแห่งเกียรติยศ ได้รับพระราชทานศาสตราจารย์พิเศษ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ วิชาบรรณารักษศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กิตติเมธี จากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ศิษย์เก่าอักษรศาสตร์ดีเด่น คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บุคคลดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ รางวัลนราธิป ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบให้แก่นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ กวี นักแปลและบรรณาธิการอาวุโสที่สร้างสรรค์ผลงานมาอย่างต่อเนื่อง รางวัลสุรินทราชา เพื่อเชิดชูเกียรตินักแปล จากผลงาน ผจญทะเลวิมานลอย รางวัลศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต สาขาการพัฒนาห้องสมุดโครงการเชิดชูผู้ทำความดีเพื่อสังคม มูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดจนปูชนียบุคคลด้านภาษาไทย สำนักส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ตลอดระยะเวลากว่า 93 ปี ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ดำรงชีวิตอย่างสมถะ ดำเนินตามรอยพระยุคลบาทในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง อุทิศตนเพื่อสังคม สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่หลวง ในการรับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยอยู่ในพระราชูปถัมภ์ เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในการประชุมสามัญประจำปี การประชุมบรรณารักษ์ระหว่างประเทศ ในหลายๆ ครั้ง นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณปกเกล้าปกกระหม่อม ที่มีต่อสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ บรรณารักษ์และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดปวงชนชาวไทยอย่างหาที่สุด

บรรณานุกรม

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2527). **ประวัติสังเขปและผลงานนางแม้นมาส ชวลิต เพื่อเสนอขอรับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์** วารสารห้องสมุด, 30, 1 (มกราคม-มีนาคม), 6-20.

คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ตัวอย่างแห่งความมุ่งมั่น. (2541). กรุงเทพธุรกิจ, 11 (ฉบับที่ 3379 วันอาทิตย์ที่ 21ธันวาคม).

บุหลง ศรีกนก. (2544). **ศิลปิน. ศิลปากร ชีวิตที่มีแต่งานของศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต.** ศิลปากร, 44 (2,มี.ค.-เม.ย.), 104-111.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2557). **ประวัติสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี: การจัดการองค์ความรู้ ห้องสมุดและวิชาชีพบรรณารักษ์.** กรุงเทพฯ: สมาคมฯ.

❑❑❑❑

ความเป็นสากลกับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์: แนวคิดและมุมมอง

ศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สัจจานันท์

บทความนี้นำเสนอแนวคิดความเป็นสากลในสี่มิติ ได้แก่ มิติกิจกรรม กระบวนการ วัฒนธรรม และผลลัพธ์ความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษาและการศึกษาระดับอุดมศึกษาในบริบทของประเทศไทย โดยการกำหนดเป็นนโยบาย แผนพัฒนา แนวปฏิบัติ แนวทางในระดับชาติและการประกันคุณภาพการศึกษา มุมมองการพัฒนาความเป็นสากลในการจัดการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์จากผลการวิจัยและบทบาทของสมาคมวิชาชีพ

คำสำคัญ: ความเป็นสากล, การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

Internationalization and Library and Information Science Education: Concepts and Perspectives

Professor Dr. Chutima Sacchanand

This article presented the concept of internationalization in four dimensions: activities, process, culture and outputs. Internationalization of higher education institutions and programs focusing on Thailand have been conducted by setting up national policies, development plans, guidelines and quality assurance, with perspectives of the internationalization of the Library and Information Science Programs from research works, and the roles of the library associations.

Keywords: Internationalization; Library and Information Science Education.

ความเป็นสากลกับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์: แนวคิดและมุมมอง

*ศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สัจจานันท์**

บทนำ

การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตามพัฒนาการทางสังคม การปรับกระบวนทัศน์ในวิชาชีพอันเกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งผลถึงการปรับเปลี่ยนชื่อหลักสูตรจากบรรณารักษศาสตร์ เป็นบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์ การจัดการสารสนเทศ และเนื้อหาของหลักสูตรมุ่งเน้นการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศ ในต่างประเทศ มีคำที่ใช้โดยนัยของศาสตร์เดียวกัน เช่น Library and Information Science; Information and Library Science, Information Studies, Information Management, Information Resource Management, Information Systems, Knowledge Management สะท้อนพัฒนาการของศาสตร์ความเป็นสหวิทยาการ การบูรณาการกับศาสตร์อื่นๆอย่างกว้างขวาง โดยมีการใช้ชื่อศาสตร์อื่นร่วมกัน เช่น Computer and Information Science; Communications and Information Sciences; Information Science and Telecommunications คณะที่เปิดสอนและชื่อปริญญาก็มีความแตกต่างหลากหลาย ครอบคลุมทั้งในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ตามจุดเน้นของหลักสูตร รวมทั้งมีหลักสูตรสารสนเทศเฉพาะด้าน เช่น Health Informatics, Health Librarianship, Medical Librarianship, Business Information Management, Digital Librarianship, Law Librarianship, Information Assurance และมีแนวโน้มว่ามหาวิทยาลัยหลายแห่งในต่างประเทศ ใช้ชื่อว่า School of Information หรือ ISchool เป็นคำรวมสำหรับการจัดการศึกษาเกี่ยวกับสารสนเทศซึ่งมีธรรมชาติขององค์ความรู้ที่เป็นสากล

แนวคิดความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษา

ความเป็นสากล (internationalization) หรือความเป็นนานาชาติ ยังคงเป็นคำที่กำกวม และไม่ชัดเจน (Knight, 2004; Stier, 2003; Yang, 2002) ขึ้นอยู่กับการตีความและมุมมองที่แตกต่างกัน (Iuspa, 2010: 19) เช่นเดียวกับแนวคิดของแทมมาโร (Tammaro, 2014) ที่กล่าวว่า แม้ว่าเรื่องความเป็นสากลจะได้รับความสำคัญและความสนใจมากขึ้น แต่แนวคิดของความเป็นสากลยังมีการแปลความหมายแตกต่างกัน จากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดความเป็นสากลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปแนวคิดความเป็นสากลในสี่มิติ คือ มิติของกิจกรรม กระบวนการ วัฒนธรรม และผลลัพธ์ ดังนี้

* อ.บ.(บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, พ.ม., อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, M.L.S. (Information Science) University of the Philippines, EdD Charles Sturt University, Australia ศาสตราจารย์ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์) สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มิติกิจกรรม (activities) คำว่าความเป็นสากลเริ่มต้นตั้งแต่ปลาย ค.ศ.1980 โดยเน้นแนวคิดและมุมมองของกิจกรรม ดังคำจำกัดของความเป็นสากลระยะแรก คือ กิจกรรม โครงการและบริการหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานานาชาติ การแลกเปลี่ยนและความร่วมมือทางการศึกษานานาชาติ (Arum & Van de Water, 1992; Harari, 1977; Knight, 2004) การขยายการศึกษาข้ามพรมแดน และกิจกรรมการศึกษาข้ามพรมแดนและได้มีพัฒนาการจากแนวคิดเดิมที่เน้นความร่วมมือ เช่น การแลกเปลี่ยนและการเป็นหุ้นส่วนกันเป็นการแข่งขันและการทำงานเชิงรุกอย่างมีกลยุทธ์ กิจกรรมความเป็นสากลของการศึกษาระดับอุดมศึกษาอาจจัดกลุ่มได้เป็นความเป็นสากลที่บ้าน (internationalization at home) เน้นการพัฒนาความเป็นสากลของหลักสูตรและการเรียนการสอน และ กิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาให้ความตระหนักในความเป็นสากล มีสมรรถนะสากลและเป็นพลโลก และอีกกลุ่มหนึ่งคือ ความเป็นสากลต่างแดน (internationalization abroad) เน้นการจัดการศึกษาข้ามพรมแดนทุกรูปแบบ รวมทั้งการเคลื่อนย้ายอาจารย์ นักศึกษา โครงการและกิจกรรม (DeWit, 2011a) ความเป็นสากลโดยเน้นมิติของกิจกรรมทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าความเป็นสากลคือการสอนเป็นภาษาอังกฤษ การไปศึกษาต่างประเทศ การสอนที่มีเนื้อหาเป็นสากล จำนวนนักศึกษาต่างชาติของสถาบัน บันทึกความร่วมมือกับต่างประเทศ (De Wit, 2011b; Knight, 2008)

มิติกระบวนการ (process) ความเป็นสากล คือ กระบวนการการเปลี่ยนแปลงขององค์กร นวัตกรรม หลักสูตร การพัฒนาบุคลากรและการเคลื่อนย้ายนักศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์สร้างความเป็นเลิศในการสอน การวิจัย และกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจของสถาบัน (de Wit, 2002 quoted from European Association for International Education: 133; Iuspa, 2010: 20; Rudzki, 1998: 16) กระบวนการการเปลี่ยนแปลงจากสถาบันอุดมศึกษาระดับชาติเป็นระดับสากล โดยรวมมิติความเป็นสากลในทุกแง่มุมของการจัดการแบบองค์รวม เพื่อเพิ่มคุณภาพของการเรียนการสอนและการวิจัยและนำไปสู่สมรรถนะที่พึงประสงค์ (Soderqvist, 2002: 29) กระบวนการบูรณาการมิติความเป็นสากลและมิติของความต่างทางวัฒนธรรมในกระบวนการเรียนการสอน การวิจัยและการบริการตามบทบาทหน้าที่ของสถาบัน (Knight, 2004; Knight & de Wit, 1997) กระบวนการบูรณาการมิติหรือมุมมองความเป็นสากลในทุกแง่มุมของการศึกษา (de Wit, 2002: 118) กระบวนการเชิงบูรณาการสู่ความเป็นสากลในระดับนโยบายและการปฏิบัติ (Green & Olson, 2003)

ในมุมมองของฮาวาวินิ (Hawawini, 2011: 5) ให้ความเห็นว่าไนท์ และไนท์และเดอวิท (Knight, 2004; Knight & de Wit, 1997) อธิบายกระบวนการในมุมมองแคบเกินไป เพราะเน้นความสามารถของสถาบัน แต่ไม่ได้เน้นเป้าหมายปลายทางอันนำไปสู่การบูรณาการสถาบันกับความรู้ที่เป็นสากลและเครือข่ายการเรียนรู้ของโลก ดังนั้นจึงกำหนดความหมายใหม่ว่า ความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษาคือกระบวนการมองออกไปข้างนอก (outward looking) และเน้นศักยภาพและความสามารถของสถาบันที่จะเป็นส่วนสำคัญของความรู้และการเรียนรู้ของโลก โดยไม่ใช่เป็นฝ่ายรับอย่างเดียวแต่จะเป็นผู้ให้ด้วย การดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง รูปแบบการดำเนินงานและความเชื่อ ขณะเดียวกันความเป็นสากลมักถูกมองว่าเป็นกระบวนการที่เป็นทางการและมีโครงสร้างมาก และกำหนดการเคลื่อนย้ายเป็นเกณฑ์สำคัญของความเป็นสากล ส่วนรูปแบบที่ไม่เป็นทางการมักไม่ค่อยได้รับการกล่าวถึง (Bhattacharyya, 2014)

มิติวัฒนธรรม (cultural or etho approach) สถาบันอุดมศึกษาได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของโลกในทุกมิติ ภาวะโลกาภิวัตน์ที่แผ่ถึงกันทั่วโลกทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน และความแตกต่างทางวัฒนธรรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ การเรียนรู้และการยอมรับวัฒนธรรมที่หลากหลายและการสร้างวัฒนธรรมสากล ความเข้าใจตนเอง ความเข้าใจผู้อื่น การมองโลกในภาพกว้าง ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว นำมาซึ่งความสำเร็จในการพัฒนาความเป็นสากลที่ให้คุณค่าและสนับสนุนมุมมองและมิติของความเป็นสากลหรือวัฒนธรรมข้ามชาติ ซึ่งเชื่อมโยงกับมิติด้านกระบวนการ (Van der Wende, 1995: 19)

มิติสมรรถนะ (competency approach) มุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ๆ ให้นักศึกษา อาจารย์และบุคลากรให้มีสมรรถนะสากล โดยเน้นมิติมนุษย์ (Knight, 1994) สอดคล้องกับมิติการมุ่งเน้นผลลัพธ์ (outcomes-oriented approach) เน้นความเป็นสากลโดยความพยายามอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาตอบสนองต่อข้อกำหนดและสิ่งท้าทายอันเกิดจากสภาวะโลกาภิวัตน์ในสังคม เศรษฐกิจและการเมือง และการปฏิสัมพันธ์ของโลกในกระบวนการทางวัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ ที่ทำให้หลุดพ้นพรมแดนความเป็นชาติ (Van der Wende, 1995: 19)

ความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษาในบริบทของประเทศไทย

ในบริบทของประเทศไทย ความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษาเป็นประเด็นที่ได้รับความสำคัญอย่างกว้างขวางเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีการกำหนดเป็นแผนพัฒนา แนวทาง แนวปฏิบัติ รวมทั้งในการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551 - 2565) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (2550) ระบุเป้าหมาย “การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์”

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2556) กำหนดวิสัยทัศน์ ปี 2559 ไว้ว่า “อุดมศึกษาเป็นแหล่งองค์ความรู้และพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน สร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 -2559) บนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีบทบาทสูงในสังคมประชาคมอาเซียนและมุ่งสู่คุณภาพอุดมศึกษาระดับนานาชาติ” และกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับโลกและมีบทบาทสูงในประชาคมอาเซียน

แนวทางความตกลงร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พ.ศ.2550 (กระทรวงศึกษาธิการ 2550) ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาไทยดำเนินการความตกลงร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศอย่างมีมาตรฐาน และคุณภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง และความเป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2553) โดยประกาศดังกล่าวได้กำหนดลักษณะ วิธีดำเนินการ ขอบเขตความตกลงร่วมมือทางวิชาการทั้งด้านการเรียน การสอน ได้แก่ การจัดหลักสูตร/การเรียนการสอน การให้ปริญญาฯ การวิจัย

การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การให้บริการทางวิชาการ และกิจกรรมทางวิชาอื่นๆ

แนวปฏิบัติที่ดีเด่น (Best Practice) ในการพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556) สืบเนื่องจากโครงการแนวปฏิบัติที่ดี ในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ เริ่มดำเนินการใน พ.ศ.2553 เพื่อส่งเสริมบทบาทเชิงวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาไทยให้แข่งขันได้ในเวทีวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นกิจกรรมหลักที่เป็นองค์ประกอบของการเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาและเป็นกลไกที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาไทยให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เป็นการเปิดโลกทัศน์และพัฒนาศักยภาพบัณฑิตไทยให้แข่งขันได้ในระดับสากล รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้มีทักษะสำหรับประกอบอาชีพในอนาคต กิจกรรมสามประเภทประกอบด้วย 1) หน่วยงานที่ส่งเสริมความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา 2) การแลกเปลี่ยนนักศึกษานานาชาติ 3) หลักสูตรนานาชาติหรือมีลักษณะนานาชาติศึกษา/ภูมิภาคศึกษา รวมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2553 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554) กำหนดตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในองค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิตเน้นการมีระบบและกลไกการส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม การประชุมทางวิชาการ หรือนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมทางวิชาการระหว่างสถาบัน หรือที่ประชุมระดับชาติหรือ นานาชาติ และองค์ประกอบที่ 4 การวิจัย การจัดกิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมงานวิจัย เช่น การจัดประชุมวิชาการ การจัดแสดงงานสร้างสรรค์ การจัดให้มีศาสตราจารย์อาคันตุกะหรือศาสตราจารย์รับเชิญ (visiting professor) มีระบบและกลไกสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในการประชุมวิชาการหรือการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ และในฉบับร่าง คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557 ซึ่งอยู่ในระหว่างการประชาพิจารณ์ละดำเนินการก็ยังคงให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้ดังกล่าว

คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554) ให้ความสำคัญกับความเป็นสากลโดยกำหนดกลุ่มตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินระดับอุดมศึกษาในการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในวารสารวิชาการและในที่ประชุมระดับนานาชาติของผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์ และในฉบับร่างตัวบ่งชี้และเกณฑ์การเมินอุดมศึกษา รอบ 4 ที่ระบุคำว่านานาชาติหรือเกี่ยวข้องกับความเป็นสากลในแต่ละด้าน ยังคงเน้นความเป็นสากลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถเป็นที่ยอมรับและยกย่องในระดับสากล ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์มีผลงานตีพิมพ์/เผยแพร่ ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ/ระดับนานาชาติ หรือในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR (SCImago Journal Rank:www.scimagojr.com) หรือปรากฏในฐานข้อมูล ISI หรือ Scopus หรือ เทียบเท่า หรือผลงานสร้างสรรค์ มีการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ มีการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน/นานาชาติ รวมทั้งเพิ่มตัวบ่งชี้เกี่ยวข้องกับมาตรการส่งเสริม (ภายในคณะ/สถาบัน) มี

การประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนิสิต นักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา

ความเป็นสากลของการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์: มุมมองจากผลการวิจัย

ความเป็นสากลเป็นมิติสำคัญของการศึกษาระดับอุดมศึกษาและวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ความสนใจเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ในรูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ระดับอุดมศึกษา ดังจะพบได้ในประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป สหรัฐอเมริกาและแคนาดา (Kajberg, 2002; Kaijberg, 2003; Abdullahi & Kaijberg, 2004; Tammaro, 2001; Tammaro, 2005; Virkus, 2004; Virkus, 2007; Virkus &Tammaro, 2005; Vodosek, 2002)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นสากลของการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศอิตาลีของทามาโร (Tamaro, 2011) พบว่ามีแนวคิดแตกต่างกันในเรื่องความเป็นสากลของการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และนำไปสู่การแปลความหมายที่แตกต่างกัน มีการประยุกต์แบบจำลองผลลัพธ์การเรียนรู้ของกระบวนการโบลอนญา (Bologna process) โดยใช้กรณีศึกษาหลักสูตรปริญญาโทสารสนเทศศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรนานาชาติ จัดการศึกษาโดยมหาวิทยาลัยนอร์ทัมเบรีย (Northumbria University) สหราชอาณาจักร ร่วมกับมหาวิทยาลัยปารมา (Parma) อิตาลี โดยเน้นเนื้อหาของหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ในมุมมองสากล พบว่าหลักสูตร ดังกล่าวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา

ในประเทศไทย การวิจัยความเป็นสากลเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีการศึกษาความต้องการพัฒนาความเป็นสากลของการศึกษาวิชาสารสนเทศศาสตร์ (ชุติมา สัจจานันท์, กาญจนา ใจกว้าง และสมสรวง พฤติกุล, 2551) และความต้องการศักยภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์) สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (ชุติมา สัจจานันท์, กาญจนา ใจกว้าง และ น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2554) ผลการวิจัยสอดคล้องกัน และสะท้อนมิติหรือมุมมองความเป็นสากลโดยเน้นมิติด้านกิจกรรม และมิติกระบวนการ ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณาจารย์ แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์และนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตตระหนักว่าการพัฒนาสู่สากลมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา ปัจจัยสำคัญของความสำเร็จคือนโยบายและทิศทาง รวมทั้งระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาที่เอื้ออำนวยให้มีการทำงานมีความคล่องตัวและยืดหยุ่น มีการพัฒนาอาจารย์และนักศึกษาโดยเน้นสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษและการวิจัย

2) การจัดการศึกษาสู่สากลให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างเครือข่าย/ความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ รวมทั้งมหาวิทยาลัยที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกลในการจัดกิจกรรมต่อไปนี้

2.1) การจัดการเรียนการสอน การลงทะเบียนข้ามสถาบันและเทียบโอนหน่วยกิต การเชิญอาจารย์ชาวต่างประเทศเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์อาคันตุกะ การสอนหรือร่วมสอนข้ามสถาบัน การแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษา การผลิตสื่อการศึกษาร่วมกัน การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการร่วมกัน มีการเสวนาทางวิชาการในลักษณะ journal club เป็นภาษาอังกฤษ

2.2) การวิจัย การวิจัยร่วมกัน การจัดทำวารสารวิจัยในรูปวารสารอิเล็กทรอนิกส์

2.3) การสื่อสาร มีเว็บไซต์ของหลักสูตร/เครือข่ายเพื่อเป็นช่องทางการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นภาษาอังกฤษ

3) รูปแบบ การจัดการศึกษาสู่สากลในระดับดุษฎีบัณฑิต นำเสนอ 3 รูปแบบ

3.1) รูปแบบการพัฒนาสู่สากลที่เน้นการพัฒนาการบริหารจัดการ โดยมีการพัฒนาอย่างน้อย 5 ด้าน ประกอบด้วย กลยุทธ์องค์การที่มุ่งเน้นการพัฒนาองค์การสู่สากล การพัฒนาหลักสูตรและรายวิชาที่เป็นสากล การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันและองค์การนานาชาติ ความร่วมมือกับผู้ประกอบการ การพัฒนาสภาพแวดล้อมและบรรยากาศทางวิชาการ และการพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้

3.2) รูปแบบการพัฒนาสู่สากลที่เน้นผู้เรียนหรือนักศึกษาเป็นศูนย์กลางมีองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านคณาจารย์ ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านความร่วมมือทางวิชาการและเครือข่ายระดับสากล ด้านการบริหารจัดการและการบริการ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

3.3) รูปแบบที่เน้นพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา เน้นองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ การผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณภาพระดับสากล การวิจัยและการบริการทางวิชาการแก่สังคม โดยอิงตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาและสรุปรูปแบบการจัดการศึกษาสู่สากลในระดับดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชให้ความสำคัญในการพัฒนาองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ ด้านนโยบาย กลยุทธ์องค์การและการบริหารจัดการ หลักสูตร การเรียนการสอน การวิจัย คณาจารย์ นักศึกษา ทรัพยากรการเรียนรู้ ความร่วมมือทางวิชาการและเครือข่ายระดับสากล การบริการทางวิชาการแก่สังคมและสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากงานวิจัย การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับมหาบัณฑิต ของฐานฉัตร สุขศรี (2545) ให้มีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและการทำวิจัยกับสถาบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ

บทบาทของสมาคมวิชาชีพ

สมาคมวิชาชีพทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมาชิก บุคลากรในวิชาชีพ การพัฒนาวิชาการ วิชาชีพ การใช้ความรู้เพื่อบริการแก่สังคมและการเป็นตัวแทนของสมาชิกตลอดจนผู้ประกอบวิชาชีพในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอันจักผดุงไว้ซึ่งสิทธิและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพและบุคลากรในวิชาชีพ สมาคมวิชาชีพสารสนเทศศาสตร์ระดับชาติที่เก่าแก่ เข้มแข็ง และใหญ่ที่สุดในโลกคือ สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Libraries Association – ALA) (www.ala.org) ก่อตั้งเมื่อ ค.ศ.1876 มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาวิชาการและ

วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์และสังคมอย่างกว้างขวางทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ ในด้านการศึกษามีบทบาทสำคัญในการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในระดับปริญญาโทและสถาบัน การศึกษาในวิชาชีพ เช่นเดียวกับสมาคมห้องสมุดฮ่องกง (Hong Kong Library Association) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการรับรองหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและสถาบันในประเทศรวมทั้งมีความพยายามจะดำเนินการรับรองหลักสูตรร่วมที่จัดโดยสถาบันในประเทศและต่างประเทศ

ในส่วนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ซึ่งเป็นสมาคมวิชาชีพระดับชาติสมาคมเดียวของประเทศไทยและมีพัฒนาการควบคู่กับการศึกษาและวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเป็นสากลมาตั้งแต่อดีตอย่างต่อเนื่อง โดยการเป็นสมาชิกสมาคมและองค์กรทางวิชาชีพระดับนานาชาติ การมีความร่วมมือ การเข้าร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายหรือองค์กรระดับสากล รวมทั้งการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมทางวิชาการระดับนานาชาติ การเป็นตัวแทนวิชาชีพในเวทีระดับสากล

สรุป

แนวคิดความเป็นสากลในมิติกิจกรรม กระบวนการ วัฒนธรรม และผลลัพธ์ล้วนมุ่งสู่การพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งสถาบันอุดมศึกษาและการศึกษาระดับอุดมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ โดยครอบคลุมกิจกรรมด้านการจัดการศึกษา เช่น หลักสูตรการเรียนการสอน อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการบริหารจัดการ ทั้งในด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ ความร่วมมือและเครือข่าย ทรัพยากรการบริหารที่เอื้ออำนวยการดำเนินการให้บรรลุตัวบ่งชี้ที่ของความเป็นนานาชาติที่สะท้อนจากเอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสร้างความตระหนักและกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาความเป็นสากลจึงมีความจำเป็นสำหรับสถาบันที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ทุกระดับโดยเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา รวมทั้งเป็นสิ่งท้าทายก้าวต่อไปของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิชาชีพด้วยการเปิดโอกาสและสร้างพลังความร่วมมือของนักวิชาการและวิชาชีพนี้ทุกคน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางความตกลงร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พ.ศ. 2550.** ราชกิจจานุเบกษา, 125(ตอนพิเศษ 57 ง 11 พฤษภาคม).

_____ .(2554). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2554** ราชกิจจานุเบกษา, 128 (ตอนพิเศษ 47 ง 24 เมษายน), 44 – 46.

ชุติมา สัจจานันท์, กาญจนา ใจกว้าง และน้ำทิพย์ วิภาวิน. (2554). **การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่สากลในระดับดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.** นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

_____ _____ และ สมสรวง พฤติกุล. (2551). **ความต้องการ ศักยภาพและรูปแบบการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช** นนทบุรี: สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.(2550). **กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551–2565).** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

_____ . (2554) **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2553.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

_____ . (2556). **ข้อกำหนดการนำเสนอโครงการแนวปฏิบัติที่ดีเด่น (Best Practice) ในการพัฒนาความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประจำปี 2556.** URL: http://inter.mua.go.th/main2/article.php?id=322

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2554). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554–2558) ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554.** กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

_____ . (2557). **ฉบับร่างตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (2559– 2563) ระดับอุดมศึกษา รอบ 4**. URL: http://www.spu.ac.th/pq/downloads

Abdullahi, I., Kaijberg, L. (2004). **A study of international issues in library and information science education: Survey of LIS schools in Europe, the USA and Canada.** New Library World, 105(1204/1205), 345-356.

_____ _____ & Virkus, S. (2007). **Internationalization of LIS Education in Europe and North America.** New Library World, 108(1/2), 7-24. Retrieved 2014 March 30. URL: http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1585503

Allen, C. (2008). **Internationalization Indicators in Comprehensive University.** Retrieved 2014 March 15. URL: http://nasulge.org/NetCommunity/Document.Doc?id=1086

Arum, S. & van de Walter J. (1992). **The need for a definition of international education in U.S. Universitites.** In Klasek, C. (ed.). Bridges to the Futures: Strategies for Internationalization Higher Education. p. 191–203. Carbondale, IL.: Association of Educational Administrators.

Bhattacharyya, S. (2014). **Internationalization of LIS education in India: ICT–based collaborative approach.** in Chakraborty, S & Kumar Das, A. (eds.) Collaboration in International and Comparative Librarianship. p. 297–306. "Advances in Library and Information Science (ALIS) Book Series" Hershey, PA.: IGI Global.

Brandenburg, U., et al. (2009). **Chapter 7 How to measure the internationality and internationalization of higher education institutions: indicators and key figures. Measuring Success in the Internationalisation of Higher Education.** Amsterdam, European Association for International Education (EAIE).

_____ & Federkeil, G. (2007). **How to Measure Internationality and Internationalization of Higher Education Institutions! Indicators and Key Figures.** Gütersloh: Centre for Higher Education Development.

De Wit, H. (2002). **Internationalization of higher education on the United States of America and Europe.** Westport, CT: Greenwood Publishing Group.

_____. (2011a). **Globalisation and Internationalisation of Higher Education.** Revista de Universida y Sociedad del Conjocimiento, 8(2), 241 – 248. URL: http://rusc.uoc.edu/ojs/index.php/rusc/article/view/v8n2–dewit/v8n2–dewit–eng

_____. (2011b). **Trends, Issues and Challenges in Internationalization of Higher Education.** Amsterdam: Center for Applied Research on Economics and Management, Hogeschool va Amsterdam.

Green, M. & Olson, C. (2003). **Internationalization the Campus: A User's Guide.** Washington, D.C.: American Council on Education.

Harari, M. (1977). **Internationalization of Higher Education.** In Asa S. Knowles. (ed.) The International Encyclopedia of Higher Education. San Francisco, CA: Jossey–Bass.

_____ (1989). **Internationalization of Higher Education: Effecting Institutional Change in the Curriculum and Campus.** Long Beach, CA: Center for International Education, California State University.

Hawawini, G. (2011). **The Internationalization of Higher Education Institutions: A Critical Review and a Radical Proposal.** Faculty & Research Working Paper. INSTEAD.

Horie, M. (2002). **The internationalization of higher education in Japan in the 1990s: A reconsideration.** Higher Education, 43, 65–84.

Isupa, F.E. (2010). **Assessing the Effectiveness of the Internationalization Process in Higher Education Institutions: A Case Study of Florida International University.** Retrieved 2014 May 31. URL: http://digitalcommons.fiu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1376&context=etd

Kaijberg, L. (2003). **A Survey of Internationalisation Activities in European Library and Information Science Schools.** New Review of Information and Library Research, 9, 25-60.

Knight, J. (2003a). **Internationalization of Higher Education. Practices and Priorities: 2003 IAU Survey Report.** Paris: IAU.

Knight, J. (2003 b). **Needed: updated internationalization definition.** International Higher Education, 33, 2-3.

Knight. J. (2004). **Internationalization remodeled: Definitions, approaches and rationales.** Journal of Studies in International Education, 8(1), 5-31. Retrieved 2014 January 16. URL: http:jsi.sagepub.com/content/8/1/5

Knight. J. (2005). **An Internationalization Model: Responding to new realities and challenges.** In H. de Wit, I. C. Jaramillo, J. Gacel-Avila, J. Knight (Eds.). Higher Education in Latin America: The Internationalization Dimension. Washington, D. C.: The World Bank.

Knight, Jane. (2008). **Higher Education in Turmoil. The Changing World of Internationalization.** Rotterdam: Sense Publishers.

Knight, J. & De Wit, H. (1995). **Strategies for internationalisation of higher education: historical and conceptual perspectives.** In De Wit, H. (ed.) Strategies for internationalisation of Higher education: a Comparative Study of Australia, Canada, Europe and the United States of America. Amsterdam: European Association for International Education (EAIE) in Cooperation with the Programme on Institutional Management in Higher Education (IMHE) of the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) and the Association of International Education Administrators (AIEA), p. 5-32. Retrieved 2014 June 16. URL: www.uni- kassel.de/wz1/mahe/course/module6_3/10_knight95.pdf

Ma, L.F.H. & Mak, V.Y.M. (2011). **Internationalization and Collaboration: The Case of the Hong Kong Library Association.** Retrieved 2014 October 12. URL: http://eprints.uitm.edu.my/3946/1/SP_IAC11_37.pdf

Rudzki, R. (1998). **The Strategic Management of Internationalization: Towards a Model of Theory and Practice.** Ph. D. dissertation, University of Newcastle, Tyne. Retrieved 2014 September 20. URL: http://hdl.handle.net/10443/149

Soderqvisit, M. (2002). **Internationalization and its Management at Higher education Institutions: Applying Conceptual , Content and Discourse analysis.** Helsinki: Helsini School of Economics.

Stier, J. (2003). **Internationalization, ethnic diversity and the acquisition of inter-cultural Competencies.** Journal for Intercultural Education, 14(1), 77-91.

Tammaro, A. M. (2001). **Towards internationalization of LIS schools: An introduction.** Parma, Italy: Casalini Digital.

_____.(2005). **Adapting LIS Education to the Digital Age: Co-operation and Internationalisation for innovation: BOBCATTS.** Budapest: BOBCATTS and EUCLID.

_____.(2006). **Internationalisation and cooperation: lesson learned. the Joint Master Course in Information Studies by Distance, EADTU.** Tallinn, 23-24 November 2006. Retrieved 2014 June 12. URL: http://dspace-unipr.cilea.it/bitstream/1889/685/1/Internationalisation%20cooperation%20Tamaro%202006.doc

_____. (2011). **Towards Internationalization of Library and Information Science Education: Bologna Process as a lever of Quality in Italy.** Ph.D. thesis. University of Northumbria at New Castle.

_____.(2014). **Internationalization of LIS (Library and Information Science) Education: The Bologna Process Approach.** In Chakraborty, S & Kumar Das, A.,(eds.). Collaboration in International and Comparative Librarianship. Advances in Library and Information Science (ALIS) Book Series Hershey, PA.: IGI Global.

Van der Wende, M. (1997). **Internationalizing the curriculum in Dutch higher education: An international comparative perspective.** Ph. D. dissertation, Utrecht University.

Van der Wende, M. (1999). **An innovation perspective on internationalization of higher education institutionalization: The critical phase.** Journal of Studies in International education, 3(1), 3-22.

Van Dijk, H. & Meijer, K. (1997). **The internationalization cube: A tentative model for the study of organizational designs and results of internationalization in higher education.** Higher Education Management, 9(1), 157-167.

Vapa-Tankosic, J. & Carie, M. (2009). **Developing a conceptual framework on internationalization of higher education in Serbia.** In Proceedings of the 2009 EMUNI Conference on Higher Education and Research. Portoroz, Slovenia, 25-26 September 2009.

Virkus, S. (1997). **Distance education as a new possibility for librarians in Estonia.** Information Research: An Electronic Journal, 2(4). Retrieved 2014 June 21. URL: http://informationr.net/ir2-4/paper20.html.

_____. (2007). **Collaboration in LIS education in Europe: challenges and opportunities: 73rd IFLA General Conference and Council. Durban.** Retrieved 2014 July 12. URL: http://ifla.queenslibrary.org/IV/ifla73/paper/134-Virkus-en.pdf.

_____. & Harbo, O. (2002). **The internationalisation of Baltic library and information science education with emphasis on the cooperation with Nordic partners.** Education for Information, 20(3/4), 217-2325.

_____.& Tammaro, A.M. (2005). **Models of Academic Cooperation in European LIS Education.** Retrieved 2014 June 12. URL: http://www.eadtu.nl/proceedings/2005/papers/EADTU

_____.& Wood, L. (2004). **Change and innovation in European LIS education.** New Library World, 105, 320-329. Doi:10,1108/03074800410557277.

Williams, S. (2014). I**nternationalization of the Curriculum.** Retrieved 2014 July 12. URL: http://web.uvic.ca/~sherriw/approaches.htm

Yang, R. (2002). **University internationalization: Its meanings, rationales, and implications** Intercultural Education, 13(1), 81-95. Retrieved 2014 August 12. URL: http://www.education.monash.edu/centres/mcrie/docs/recentjournalarticles/internationalisation.pdf

❑❑❑❑

60 ปีสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ การพัฒนาเพื่อความรู้ วิชาชีพ และสังคม

ดร. นฤมล รื่นไวย์

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีการก่อตั้งและดำเนินการมาครบรอบ 60 ปี ในปี พ.ศ.2557 กล่าวได้ว่าเป็นสมาคม ทางวิชาชีพบรรณารักษ์และนักสารสนเทศ ที่มีการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ทั้งแก่สมาชิกและสังคม ในด้านของการส่งเสริมวิชาการ การพัฒนาวิชาชีพ และการบริการสังคม เมื่อเปรียบเทียบกับการดำเนินงานของสมาคมห้องสมุดประเทศต่างๆ เช่น สมาคมห้องสมุดอเมริกัน สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ อาจต้องริเริ่มกิจกรรมบางด้านเพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและการพัฒนาทางเทคโนโลยีการสื่อสาร คือ กิจกรรมบทเรียนออนไลน์ โครงการให้การศึกษาและฝึกอบรม ในหลักสูตรที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด การสร้างเสริมสถานภาพบรรณารักษ์และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความชัดเจนในแง่ของการเป็นวิชาชีพ รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาวิชาชีพบรรณารักษ์ให้ทันต่อยุคสมัยและความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกาภิวัตน์ และ การส่งเสริมให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม รวมตัวกันในการดำเนินกิจกรรมให้มากที่สุด เพื่อสร้างความเข้มแข็งในฐานะสมาคมวิชาชีพต่อไป

คำสำคัญ: สมาคมห้องสมุด, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, สมาคมวิชาชีพ

60th Anniversary of Thai Library Association on the path to knowledge, professional and social development

Dr. Narumol Ruenwai

The Thai Library Association (TLA) under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn has been established since 1954 and in 2014 we could say Happy 60th Anniversary to TLA. Throughout 60 years since it was found, TLA has played important roles in strengthening librarianship and enhancing the development of library and library profession. Activities of TLA could be mainly divided into three categories: promoting technical knowledge, developing library profession, and providing social services in terms of reading promotion. When compared with Library Association in other countries, namely the American Library Association (ALA), it is recommended that TLA needs to initiate some new projects and activities that could meet demands of members and would be in compliance with the growth of information technology. Such activities are, for example, development of online learning programmes and training courses of related knowledge and professional skills; career enhancement programmes for library profession, globalization and sustainability of library profession, and boosting of collaboration among members in performing TLA's activities in order to consolidate librarian community in the future.

60 ปีสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ การพัฒนาเพื่อความรู้ วิชาชีพ และสังคม

*ดร. นฤมล ธื่นไวย์**

การครบรอบ 60 ปี การก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี พ.ศ.2557 กล่าวได้ว่าสมาคมแห่งนี้ มีการดำเนินงานที่ค่อนข้างยาวนาน สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นสมาคมทางวิชาชีพที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย โดยสมาชิกสมาคมฯ ส่วนมากจะเป็นบรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ หรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสารสนเทศในห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ หรือศูนย์การเรียนรู้ ต่างๆ โดยที่สมาคมฯ มีบทบาทหลักตามที่ระบุไว้ในหน้าเว็บไซต์ของสมาคมฯ www.tla.or.th คือ

1. ส่งเสริมความสามัคคีและเพื่อสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในระหว่างสมาชิก
2. ส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่วิทยาการ
3. ส่งเสริมสถาบันห้องสมุดทั่วประเทศเพื่อให้เจริญวัฒนาถาวรยิ่งขึ้น
4. การแลกเปลี่ยนความรู้ กับสมาคมห้องสมุดอื่นๆ ทั้งในและนอกประเทศ
5. รักษาผลประโยชน์ของบรรณารักษ์และส่งเสริมฐานะของบรรณารักษ์
6. เป็นที่มั่นคงเป็นแหล่งกลาง สำหรับรับการสนับสนุนจากบุคคลหรือองค์การใดๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของสมาคมฯ
7. ให้ความคิดเห็นในการจัดห้องสมุดแก่บุคคลหรือนิติบุคคล หรือองค์การใดๆ ซึ่งประสงค์จะดำเนินการจัดตั้งห้องสมุด
8. จัดหารายได้จากการจำหน่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ห้องสมุด

จากพันธกิจดังกล่าวมาของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จะเห็นว่า สมาคมฯแห่งนี้ มีการดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และด้านการบริการสังคม ดังสามารถวิเคราะห์และยกให้เห็นได้ชัดเจนดังต่อไปนี้

ด้านวิชาการ

ในด้านวิชาการนั้น กล่าวได้ว่า สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ให้การสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาการของสมาชิกและบุคคลทั่วไปมาอย่างต่อเนื่อง ที่เห็นได้ชัดเจน คือ การจัดพิมพ์วารสารห้องสมุดและวารสารวิจัยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในแต่ละปี อย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้มีการเขียนบทความวิชาการ บทความปริทัศน์ให้ความรู้กับผู้อ่านและบรรณารักษ์ รวมทั้งเป็นเวทีให้กับผลงานวิจัยทางบรรณารักษ์และสารสนเทศที่มีมาตรฐาน

*ผู้อำนวยการศูนย์ความรู้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) และประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

งานด้านวิชาการของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ อีกด้านหนึ่ง คือ การจัดประชุมวิชาการประจำปี ซึ่งจะมีหัวข้อความรู้ต่างๆ ที่เป็นแนวโน้มของแต่ละยุคสมัย เป็นที่สนใจของสมาชิกและบุคคลทั่วไป ทำให้ในแต่ละปีมีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมใหญ่สามัญประจำปี และประชุมวิชาการของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ปีละไม่ต่ำกว่า 300 คน หัวข้อการประชุมวิชาการส่วนใหญ่ ก็มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ความรู้อันทันสมัย ทันเหตุการณ์แก่บรรณารักษ์และผู้เข้าร่วม เช่น แนวโน้มเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ใช้ในการสืบค้น/บริการสารสนเทศ แนวโน้มการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในงานห้องสมุด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวปฏิบัติที่ดีด้านบรรณารักษ์และสารสนเทศ เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ ที่ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ทั้งทางวิชาการและแนวทางในการปฏิบัติ เช่น โครงการจัดการองค์ความรู้ ห้องสมุดและวิชาชีพบรรณารักษ์ การจัดกิจกรรมเตรียมการจัดงานสัปดาห์ห้องสมุดในแต่ละปี กิจกรรมความร่วมมือกับองค์กรด้านห้องสมุด สารสนเทศ และบรรณารักษ์นานาชาติ เช่น การเข้าร่วมประชุมกับ IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) CONSAL (Congress of Southeast Asian Librarians) หรือที่รู้จักกันในชื่อไทยว่า สภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ด้านวิชาชีพ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นหน่วยงานที่มุ่งสร้างเสริม พัฒนาวิชาชีพบรรณารักษ์ให้มีมาตรฐานที่ดี มีการกำหนดจรรยาบรรณบรรณารักษ์ขึ้น ในปี พ.ศ.2552 มีทั้งหมด 5 หมวด คือ จรรยาบรรณ ต่อผู้ใช้ วิชาชีพ เพื่อนร่วมงาน สถาบัน และ สังคม ซึ่งนับว่าเป็นการเสริมสร้างเกียรติยศของชาวบรรณารักษ์และผู้ประกอบวิชาชีพในทางนี้อย่างดียิ่ง นอกจากนั้น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ยังสนับสนุนให้เกิดมาตรฐานห้องสมุด เพื่อส่งเสริมคุณภาพและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีเกณฑ์และแนวทางการบริหารจัดการห้องสมุดสู่มาตรฐานสากล อีกทั้ง ส่งเสริมให้มีการก่อตั้งชมรมบรรณารักษ์ของห้องสมุดประเภทต่างๆ ให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสมารวมตัวกันพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพ มุ่งสู่ความเป็นมาตรฐาน ก้าวทันเทคโนโลยีใหม่ๆ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง ชมรมต่างๆ เหล่านี้ ประกอบด้วย ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา (ชบอ.) ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน (ชบร.) ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน (ชปช.) ชมรมห้องสมุดเฉพาะ (ชพ.) ชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี (ชอท.) ชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ (ชหช.) ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (ชสบ.) และชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ (ชนช.)

โครงการที่สำคัญในการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพอีกด้านหนึ่ง คือ โครงการสรรหาบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และโครงการสรรหาผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี ซึ่งแต่ละปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้สรรหาทั้งรางวัลห้องสมุดดีเด่น รางวัลบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และรางวัลผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เพื่อมอบรางวัล เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ และเป็นเกียรติแก่บุคคลเหล่านั้น ที่มีคุณความดีในการทำงานในวิชาชีพ ผลักดันสร้างสรรค์ พัฒนาห้องสมุด และผู้ที่ให้การส่งเสริมกิจการของ

ห้องสมุดอย่างจริงจังอันเป็นการทำให้ห้องสมุดและวิชาชีพบรรณารักษ์ได้มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน นอกจากนั้น ยังมีรางวัลบุคคลที่ควรเชิดชูในฐานะผู้ทำความดีเพื่อสังคม ด้านการพัฒนาห้องสมุด “รางวัลศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต” สนับสนุนโดยมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้สมาคมห้องสมุดเป็นผู้คัดเลือกบุคคลวิชาชีพ เพื่อมอบรางวัลดังกล่าว เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการพัฒนาห้องสมุดสืบต่อไป

ด้านการบริการสังคม

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นองค์กรแห่งหนึ่งที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อการบริการสังคมมาอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การให้บริการห้องสมุด ณ ที่ตั้งของสมาคมห้องสมุด แห่งประเทศไทยฯ คือ ห้องสมุดเสริมปัญญา ซึ่งเปิดให้บริการห้องสมุดและเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีให้กับชุมชนโดยรอบ นอกจากนั้น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ยังได้ดำเนินการตามพันธกิจ ในการให้ความคิดเห็นในการจัดห้องสมุดแก่บุคคลหรือนิติบุคคล หรือองค์การใดๆ ซึ่งประสงค์จะดำเนินการจัดตั้งห้องสมุด โดยที่กรรมการบริหารสมาคมฯ พร้อมด้วยบุคคลต่างๆ ที่มีจิตอาสา ได้เดินทางไปช่วยให้คำแนะนำปรึกษา และจัดห้องสมุดในหน่วยงานต่างๆ เช่น ในเรือนจำ วัด โรงเรียนชนบทห่างไกล หรือห้องสมุดของสถาบันต่างๆ

นอกจากนั้น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ยังเป็นศูนย์กลางในการขอความอนุเคราะห์ด้านทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน บริษัท องค์กรธุรกิจต่างๆ เพื่อนำเงินเหล่านั้น มาสนับสนุน อนุเคราะห์แก่ห้องสมุดต่างๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือ หรือประสบภาวะเดือดร้อน จำเป็นต้องมีการฟื้นฟูพัฒนาห้องสมุดอย่างเร่งด่วน เช่น กรณีของมหาอุทกภัยในปี พ.ศ.2554 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้เป็นสื่อกลางในการระดมทุน ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อมอบให้แก่โรงเรียนในชนบทที่ประสบความเดือดร้อนเสียหายจากน้ำท่วม ในการฟื้นฟูห้องสมุดให้กลับสู่สภาพใช้งานได้ และพร้อมบริการแก่นักเรียนดังเดิม

จากแนวทางการดำเนินงานของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ใน 60 ปีที่ผ่านมา กล่าวได้ว่า กิจกรรมและโครงการที่ได้กระทำมานั้น สามารถเทียบเคียงกับสมาคมห้องสมุดของประเทศต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับที่จำเป็นในวิชาชีพ การส่งเสริมงานวิจัยทางวิชาการ การมอบรางวัลเชิดชูเกียรติยศต่างๆ การจัดประชุมวิชาการหรือกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ การพัฒนาวิชาชีพ การส่งเสริมความรู้เพื่อชุมชน และ การส่งเสริมกิจกรรมของชมรมบรรณารักษ์ ชมรมห้องสมุดต่างๆ ภายใต้สมาคมห้องสมุดฯ เหล่านี้ ล้วนเป็นกิจกรรมที่อำนวยประโยชน์ให้แก่สมาชิกและประชาชนทั่วไปทั้งสิ้น ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเปรียบเทียบกับแนวทางการดำเนินงานของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (http://www.ala.org) อย่างคร่าวๆ จะเห็นว่า กิจกรรมของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ดำเนินไปอย่างใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม ยังมีบางประเด็น ที่สมาคมฯ อาจพิจารณาดำเนินการในอนาคต เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่วิชาชีพมากขึ้น เช่น โครงการให้การศึกษาและฝึกอบรมในหลักสูตรที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เช่น การบริหารจัดการห้องสมุด ภาวะผู้นำ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุดเชิงรุก หรือโครงการเรียนรู้อบรมผ่านระบบออนไลน์ (online learning) เพื่อให้สมาชิกที่อยู่ห่างไกล แต่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้มีโอกาสในการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมไป

ในภูมิภาคต่างๆ ความคาดหวังอีกประการหนึ่ง ที่สมาชิกและชาวบรรณารักษ์ทั้งมวลคาดหวังกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ คือ การสร้างเสริมสถานภาพบรรณารักษ์และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความชัดเจนในแง่ของการเป็นวิชาชีพ รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาวิชาชีพบรรณารักษ์ให้ทันต่อยุคสมัยและความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จะต้องส่งเสริมการรวมตัวของสมาชิกให้มากที่สุด เพื่อให้เป็นสมาคมทางวิชาชีพที่เข้มแข็ง เป็นปึกแผ่น มั่นคงต่อไป

บรรณานุกรม

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. URL: http://tla.or.th/home.html

ALA Emerging Leaders Program. URL: http://www.ala.org/educationcareers/leadership/emergingleaders

American Library Association. URL: http://www.ala.org/

Bhatti, R. and Chohan, T. M. (2012). **Assessing the Role of Library Associations in Promoting Research Culture in LIS**. Library Philosophy and Practice, 839. URL: http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/839.

Clift, D. H. (1963). **The Role of Library Associations: A Symposium The Associations Viewpoint**.. BMLA Bulletin of the Medical Library Association, 51(1), 44-49. URL: http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC197936/?page=1

Library Career: Make a living making a difference. URL: http://librarycareers.drupalgardens.com/

❑❑❑❑

60 ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
กับการดำเนินงานของชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (ชสบ.)

60th Anniversary of Thai Library Association and professional roles of the Instructors of Librarianship and Library and Information Science Group (ILIS)

รศ.ดร.จุมพจน์ วนิชกุล

Assoc. Dr. Chumpot Wanichagul

Before the establishment of the Instructors of Librarianship and Library and Information Science Group (ILIS), the Thai Library Association (TLA) has realized the importance of Library Science as a priority component to set up the libraries throughout the country. As there was a shortage of librarians and library personnel in various type of the libraries categories, and the personnel has no knowledge of the library administration, the TLA then initiated the library program education to the librarians to perform any duties in the libraries. The ILIS was formerly known as Instructors of Library Science in Higher Education Group, has been set up in B.E. 2524 by Dr.Lamun Rattakorn. She was the first chairman of the ILIS to help develop the teaching of library science in Thailand. Many programs and activities to boost the library education had been conducted, especially the library science teaching in the general education course in many universities. The ILIS is one of the vital TLA groups to improve the library development in Thailand. In particular, the involvement of the curriculum at all levels of library science education in school of library and information science offered nation wide, could enable graduates to perform the careers in library and information science as well as other professionals to serve the knowledge society that has been changed.

60 ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
กับการดำเนินงานของชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (ชสบ.)

*รศ.ดร.จุมพจน์ วนิชกุล**

บทนำ

สภาพสังคมสารสนเทศในปัจจุบันที่ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในมิติใหม่ที่สภาพความรู้สามารถดำเนินการเข้าถึงได้ด้วยตนเอง สารสนเทศสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งที่ให้บริการสารสนเทศในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียนในสถานศึกษาต่างๆ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการส่งเสริมวิชาชีพทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุด มีส่วนช่วยพัฒนาห้องสมุดประเภทต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเป็นชมรมห้องสมุดมาก่อนเมื่อพ.ศ.2494จนกระทั่งจัดตั้งเป็นสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เมื่อ พ.ศ.2497 ปีนี้จึงเป็นปีที่มีความสำคัญในวาระครบรอบ 60 ปี ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (ชสบ) เป็นชมรมหนึ่งของสมาคมที่ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ควบคู่มากับการส่งเสริมวิชาชีพทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มาโดยตลอด

บทบาทของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯกับการพัฒนาวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ก่อนมีการจัดตั้งชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯได้เห็นความสำคัญของการอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นลำดับแรกๆ ทั้งนี้เพราะในสมัยแรกก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯยังขาดแคลนบรรณารักษ์และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดประเภทต่างๆ เพราะบุคลากรที่ปฏิบัติงานยังไม่มีความรู้เรื่องห้องสมุด ทำให้การดำเนินงานด้านการบริหารและการบริการในห้องสมุดมีอุปสรรค สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จึงได้จัดอบรมโดยจัดทำหลักสูตรให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการไปได้ตามหลักทฤษฎีและการปฏิบัติในงานห้องสมุด ในช่วงการดำเนินงานของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯในระยะแรกๆ จึงเป็นการพัฒนาวิชาชีพให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางด้านการศึกษา การจัดการเรียนรู้ซึ่งต้องใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งให้บริการทางวิชาการที่สำคัญ ในช่วงทศวรรษ ปี พ.ศ.2500 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯมีส่วนสำคัญในการเสนอให้วิชาบรรณารักษศาสตร์ได้รับการบรรจุอยู่ในหลักสูตรระดับป.กศ. (ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา) และ หลักสูตร พ.ม. (พิเศษครูมัธยม) เป็นวิชาชุดหนึ่งของวิชาครู

*ประธานหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ของคุรุสภา จนกระทั่งเมื่อมีการก่อตั้งวิทยาลัยครูทั่วประเทศ หลักสูตรวิชาห้องสมุด กลายเป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาต้องเรียน และเป็นรายวิชาการใช้ห้องสมุดซึ่งเปิดสอนทั้งในระดับโรงเรียน ระดับวิทยาลัย และระดับมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ และในปัจจุบันกลายเป็นวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่นักศึกษาต้องเรียนในระดับมหาวิทยาลัย ในชื่อของวิชาที่เรียกชื่อแตกต่างกันออกไป เช่น ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า การใช้ห้องสมุดในระดับอุดมศึกษา การศึกษาและการค้นคว้าในระดับมหาวิทยาลัย ห้องสมุดและสังคมสารสนเทศในสังคม การจัดการสารสนเทศ และการจัดการความรู้ เป็นต้น

ความเป็นมาของชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เดิมใช้ชื่อ ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา ได้รับการพิจารณาให้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2524 โดยมี ดร.ลมุล รัตตากร และนายวิชญ์ ทับเที่ยง เป็นที่ปรึกษา เมื่อพิจารณายกร่างข้อบังคับของชมรมเรียบร้อยแล้ว ได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานในช่วงปี พ.ศ.2525-2526 โดยมี ดร.ลมุล รัตตากร เป็นประธานกรรมการคนแรกของชมรม คณะกรรมการชุดนี้ได้วางแผนดำเนินการจัดหาสมาชิกจากสถาบันที่มีการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ระดับอุดมศึกษา คือ ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับมหาวิทยาลัย ระดับวิทยาลัยครู กรมการฝึกหัดครู และระดับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับวิทยาลัยเอกชน

นับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ.2530 เป็นต้นมา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีส่วนช่วยกระตุ้นให้มีการเปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์จนกระทั่งในปัจจุบัน มีการเปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ในประเทศไทยครอบคลุมทั้ง 3 ระดับ คือ ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกคณะที่สังกัด ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ยกเว้นมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่สังกัดคณะวิทยาการสารสนเทศ องค์ความรู้ในสาขาบรรณารักษศาสตร์ได้เชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องกับสารสนเทศศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ชื่อหลักสูตรจึงเปลี่ยนไปจากเดิมที่ใช้ “บรรณารักษศาสตร์” เป็น “บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์” “บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์” “สารสนเทศศาสตร์” “การจัดการสารสนเทศ” และ “สารสนเทศศึกษา” รวมทั้งมีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งระบบปิด ระบบตลาดวิชา และระบบการศึกษาทางไกล

การเปิดสอนหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับปริญญาโทครั้งแรกเปิดสอนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2507 นับเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาวิชาชีพทางบรรณารักษศาสตร์ ที่สำคัญยิ่งของการผลิตบุคลากรทางบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย บรรณารักษ์ ตลอดจนครูบรรณารักษ์ เป็นที่ต้องการของสังคมสารสนเทศ ทำให้มีการผลิตบรรณารักษ์ในระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูเกือบทุกแห่งในช่วงปี พ.ศ.2530-2540 และชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ก็มีส่วนต่อการช่วยพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการของชมรมเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรทางวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ

การดำเนินงานของชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เป็นชมรมหนึ่งของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีการดำเนินงานของชมรมโดยมีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์เป็นประธานชมรม นับตั้งแต่ ปี พ.ศ.2525 มี ดร.ลมุล รัตตากร เป็นประธานกรรมการคนแรกของชมรม ได้ดำเนินงานเผยแพร่ภารกิจของชมรมในด้านการพัฒนาวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ด้วยการจัดการอบรมและสัมมนาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพทางบรรณารักษศาสตร์ โดยเฉพาะด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ในช่วง พ.ศ.2540-2550 มีประธานชมรมในการดำเนินงาน ได้แก่ รศ.ดร.นันทา วิทวุฒิศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา รองศาสตราจารย์ ดร.ชลภัสร์ วงษ์ประเสริฐ จากมหาวิทยาลัยรังสิต และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ชลารักษ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นต้น การดำเนินงานของชมรมที่ผ่านมามีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทย โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และการพัฒนาหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย

รายชื่อคณะกรรมการชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ชุดปัจจุบัน (พ.ศ. 2556-2557)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพจน์ วนิชกุล	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ สมชาย วรัญญานุไกร	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวนศักดิ์ สินเจิมศิริ	รองประธาน
4. ดร. ศิริกาญจน์ โพธิ์เขียว	รองประธาน
5. นางทิพภา ปลีหะจินดา	รองประธาน
6. รองศาสตราจารย์เบญจรัตน์ สีทองสุก	กรรมการ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา เกษรบัวขาว	กรรมการ
8. นางสาวอุษณีย์ จันทร์สุริยา	กรรมการ
9. นางสาวมัญชรี ศรีวิชัย	กรรมการ
10. นางสาวโสภิต สุขกันตะ	กรรมการ
11. นางพะยอม ยุวสุต	กรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฐานินี แจ่มจันทร์	กรรมการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลลดา พงษ์พัฒน์โยธิน	กรรมการและเลขานุการ
14. นางสาวนพวรรณ ถาวรประเสริฐ	กรรมการและเลขานุการ

การดำเนินงานของชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในช่วง พ.ศ.2554-2557 ที่ผ่านมาได้ดำเนินการจัดประชุมการดำเนินการใช้โปรแกรมห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในโรงเรียนต่างๆ คณะกรรมการของชมรมได้รับเชิญเพื่อเป็นวิทยากรในการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในสถานศึกษาต่างๆ

ทั่วประเทศ เช่น เป็นวิทยากรอบรมครูบรรณารักษ์ รุ่น 1 จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี้ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวนผู้เข้ารับการอบรม 107 คน เมื่อวันที่ 6-8 กรกฎาคม พ.ศ.2554 เป็นวิทยากรอบรมครูบรรณารักษ์ รุ่น 2 จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี้ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวนผู้เข้ารับการอบรม 110 คน เมื่อวันที่ 7-9 กรกฎาคม พ.ศ.2554 เป็นวิทยากรอบรมครูบรรณารักษ์ รุ่น 1-3 จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ณ โรงแรมราชศุภมิตร อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ 11-20 กรกฎาคม พ.ศ.2554 รวมจำนวนผู้เข้ารับการอบรม 267 คน

กิจกรรมที่ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันได้เน้นถึงการเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดในยุคสังคมเครือข่าย ได้จัดทำห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (ห้องสมุดพกพา) ซึ่งจำลองสภาพของห้องสมุดที่จัดระบบหนังสือบนชั้นหนังสือตามระบบทศนิยมของดิวอี้ด้วยการบันทึกลงใน Flash drive ขนาดความจุ 8 กิกะไบต์ มีความสะดวกต่อการเข้าใช้ห้องสมุดในรูปแบบใหม่ที่ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถพกพาห้องสมุดติดตัวได้ตลอดเวลา สามารถจัดเก็บ จัดทำสาระเพิ่มเติมในชั้นหนังสือต่างๆ ได้ด้วยตนเอง สะดวกต่อการหยิบสาระที่สร้างไว้แล้วในห้องสมุดพกพาอ่านได้ตลอดเวลาที่ต้องการ

คณะกรรมการชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ได้เผยแพร่การจัดทำการสร้างสาระ และการใช้ห้องสมุดพกพา เพื่อประกอบการเรียนการสอนให้แก่หน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักหอสมุดแห่งชาติ คณะครูกลุ่มสาระวิชาต่างๆ โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร นักศึกษาฝึกสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ คณะวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เป็นต้น

ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์นับว่าเป็นชมรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการช่วยพัฒนาวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการช่วยจัดทำหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ในทุกระดับการศึกษาในสถานศึกษาที่เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ทั่วประเทศทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายและเหมาะสมกับสภาพสังคมความรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป

บรรณานุกรม

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2528). **บรรณารักษ์ 30**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2527). **30 ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2537). **40 ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 10 ตุลาคม 2537**. กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์.

❑❑❑❑

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กับการประชุมนานาชาติ: จากประสบการณ์ของผู้เขียน

รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน

ผู้เขียนเล่าประสบการณ์การประชุมนานาชาติที่เกี่ยวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยเริ่มจากการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 4 (CONSAL IV) ระหว่างวันที่ 5 - 9 มิถุนายน 2524 ณ กรุงเทพมหานคร, การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 9 (CONSAL IX) เรื่อง Future Dimensions and Library Development ระหว่างวันที่ 2-7 พฤษภาคม 2536 ณ กรุงเทพมหานคร, การประชุมสภาและการประชุมสมัชชา ครั้งที่ 65 ของสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด ระหว่างวันที่ 20-28 สิงหาคม 2542 ณ กรุงเทพมหานคร, การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 11 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XI) เรื่อง Stepping into the New Millennium: Challenges for Library and Information Professionals ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2543 ณ ประเทศสิงคโปร์ และการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 15 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XV) เรื่อง Preserving and Disseminating National Heritage ระหว่างวันที่ 28-31 พฤษภาคม 2555 ณ บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ตอนท้ายของบทความเชิญชวนผู้อ่านเข้าร่วม การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 16 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XVI) ระหว่างวันที่ 10-13 มิถุนายน 2558 หัวข้อการประชุม คือ "ASEAN Aspirations: Libraries for Sustainable Advancement" ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมนานาชาติกรุงเทพ: ไบเทค (Bangkok International Trade & Enhibition Center: BITEC)

TLA and the International Conferences : From the author's experience.

Rungtip Hovanotayan

The author wrote about Thai Library Association (TLA) and the International Conferences from her experience. The first one started in June 5-9, 1978: The 6th Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL VI) in Bangkok; then in May 2-7, 1993 : The 9th Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL IX) "Future Dimensions and Library Development" in Bangkok; in August 20-28, 1999 : Council and General Conference of International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) in Bangkok; in April 26-28, 2000: Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL XI) "Stepping into the New Millennium: Challenges for Library and Information Professionals" in Singapore; and in May 28-31, 2012 : Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL XV) "Preserving and Disseminating National Heritage" in Bali, Indonesia. Finally, the author would like to invite all reader to attend the 16th Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL XVI) in June 10-13, 2015 on the topic: "ASEAN Aspirations: Libraries for Sustainable Advancement" at Bangkok International Trade & Exhibition Center (BITEC)

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กับการประชุมนานาชาติ: จากประสบการณ์ของผู้เขียน

*รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน**

บทความนี้ ผู้เขียนตั้งใจเล่าประสบการณ์การประชุมนานาชาติที่เกี่ยวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ตรง ทั้งที่เป็นผู้เข้าร่วมประชุม เป็นทีมงาน และไป(เฉียด)ร่วมงาน/สังเกตการณ์ ขอเริ่มเล่าประสบการณ์แรก จากที่ผู้เขียนได้ร่วมงานกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ครั้งแรก เมื่อเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยการนำของ ผศ.ทองหยด ประทุมวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์เป็นผู้มีจิตอาสาเป็นกรรมการฝ่ายเอกสารของการประชุมสามัญประจำปีและประชุมวิชาการสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และได้ชักชวนลูกศิษย์เช่นดิฉันไปช่วยงานด้วย เมื่อเข้ารับราชการตำแหน่งบรรณารักษ์สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้วก็ยังติดตามอาจารย์ไปช่วยงานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ อย่างต่อเนื่อง

จากการติดตาม ผศ.ทองหยด ประทุมวงศ์ ไปช่วยงานสมาคมฯ ทำให้มีโอกาสเข้าร่วมงานการจัดประชุมนานาชาติครั้งแรกในชีวิต คือ **การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 4** (Congress of Southeast Asian Librarians : CONSAL IV) พ.ศ.2521

หอสมุดแห่งชาติ และสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในนามประเทศไทยร่วมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 4 (Congress of Southeast Asian Librarians : CONSAL IV) เรื่องความร่วมมือเพื่อการพัฒนาบริการข้อมูลแห่งชาติในภูมิภาค (Regional cooperation for the Development of National Information Services) ระหว่างวันที่ 5-9 มิถุนายน พ.ศ.2521 ณ โรงแรมอินทรา กรุงเทพมหานคร การประชุมครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลไทย จากรัฐบาลของประเทศสมาชิกและจากองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) หรือ ยูเนสโก (UNESCO) ผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 400 คน จากประเทศสมาชิกและประเทศอื่นๆ โดยมีวิทยากรด้านบรรณารักษศาสตร์ จากประเทศตะวันตกด้วย สมัยนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่พัฒนารุดหน้าเท่าปัจจุบัน เอกสารประกอบการประชุมเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ผู้เขียนและทีมงานด้านเอกสารทุ่มเทกับการผลิตและแจกเอกสารตั้งแต่เช้าตรู่ถึงค่ำ อาจารย์และกรรมการบริหารสมาคมได้กรุณาสอนงาน ดูแลอำนวยความสะดวกและร่วมทำงานด้วยกันอย่างใกล้ชิด ตลอดจนเปิดโอกาสให้ทีมงานเข้าร่วมงานเลี้ยงต้อนรับด้วย

*ข้าราชการบำนาญ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ฯ
Retired Government Official,.Thammasat University Libraries. TLA Executive Board of Member.
Email : rungtipho@gmail.com

จนถึง ปี พ.ศ.2536 เมื่อผู้เขียนปฏิบัติงานที่ห้องสมุดกลุ่มแพทย์ธรรมศาสตร์ (ชื่อห้องสมุดขณะนั้น ชื่อปัจจุบัน คือ ห้องสมุดนงเยาว์ ชัยเสรี) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต และเป็นกรรมการบริหารตำแหน่งปฏิคม สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในปีนั้น หอสมุดแห่งชาติ และ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นเจ้าภาพร่วมกันในนามประเทศไทยจัดการประชุมสภาสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 9 (Congress of Southeast Asian Librarians : CONSAL IX) เรื่อง Future Dimensions and Library Development ระหว่างวันที่ 2-7 พฤษภาคม 2536 กรุงเทพมหานคร ณ โรงแรมรอยัลออคิดเชอราตัน (Royal Orchid Sheraton Hotel) กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าประชุมมากกว่า 600 คน จาก 25 ประเทศ (ประเทศสมาชิกและประเทศที่สนใจ) เอกสารประกอบการประชุม (proceeding) หนา 400 กว่าหน้า ศ. เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองอธิบดี กรมไปรษณีย์โทรเลข (กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติชุดปัจจุบัน) รับเชิญเป็นผู้บรรยายหลักเรื่อง "Information Technology and Telecommunications and the Future Library and Information Center Development" ด้วยเหตุที่ผู้เขียนเป็นปฏิคมของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จึงรับตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการฝ่ายปฏิคม (Hospitality) ประธานฝ่ายนี้ คือ นางสาวประดิษฐา ศิริพันธ์ ("พี่ปิ้ด" ของพวกเรา) ผู้เขียนจำได้ว่าทำหน้าที่หลากหลายตามแนวปฏิคม ตลอดจนเป็นทีมการแสดงประจำชาติ "เซิ้งอีสาน" หัวหน้าทีมและผู้ฝึกสอน คือ อาจารย์ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ (ปัจจุบัน คือ ผศ.ดร.ชลภัศร์ วงษ์ประเสริฐ) โดย ผศ.ดร. พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธ์ ทำหน้าที่ผู้จัดการทีม ติดตามควบคุมการซ้อม การแต่งกาย และกำกับคิว (ยิ้ม) ตลอดการแสดง

ในภาพ จากซ้ายไปขวา : รุ้งทิพย์ ห่อวโนทยาน / ผศ. ดร.วศิณ ชูประยุร / ผศ. ดร.ม.ล. จ้อย นันทิวัชรินทร์ / ผศ.ดร. พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธ์ / ผศ.ดร.ชลภัศร์ วงษ์ประเสริฐ / อ.วิภา โกยสุโข
หมายเหตุ : ภาพนี้อภินันทนาการโดย ผศ.ดร. พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธ์

อีก 6 ปีต่อมา ปี พ.ศ.2542 ขณะที่ประเทศไทยอยู่ในช่วงเศรษฐกิจฟองสบู่แตก สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาและการประชุมสมัชชา (Council and General Conference) ครั้งที่ 65 ของสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (International Federation of Library Associations and Institutions-IFLA) ประธาน IFLA (ดำรงตำแหน่งระหว่าง พ.ศ.2540 - 2546) คือ Dr. Christine Deschamps (การประชุม IFLA ครั้งที่ 64 พ.ศ. 2541 ที่ อัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ และการประชุม IFLA ครั้งที่ 66 พ.ศ. 2543 ที่ เยรูซาเลม ประเทศอิสราเอล)

การประชุม IFLA ครั้งที่ 65 จัดที่ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมนานาชาติกรุงเทพ: ไบเทค (Bangkok International Trade & Exhibition Center: BITEC) ระหว่างวันที่ 20-28 สิงหาคม 2542 เป็นครั้งแรกในช่วงหลายปีที่ประชุม IFLA ถูกจัดขึ้นในภูมิภาคเอเชียและโอเชียเนีย

สัญลักษณ์การประชุม IFLA ครั้งที่ 65 กรุงเทพมหานคร

หัวข้อหลักการประชุม คือ "On the Threshold of the 21st Century: Libraries as Gateways to an Enlightened World" สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดการประชุม เสด็จชมนิทรรศการและฟังบรรยายในวันที่สองของการประชุมด้วย สร้างความประทับใจแก่ผู้เข้าประชุมเป็นอย่างยิ่งผู้เข้าประชุมประมาณ 2,250 คนจาก 120 ประเทศ เป็นชาวอเมริกันมากที่สุด จำนวน 310 คน จำนวนรองลงมา คือ ชาวไทยจำนวน 305 คน และมีองค์กรหน่วยงานประมาณ 100 แห่งร่วมแสดงนิทรรศการ

การประชุมครั้งนี้ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานสถาบันหลายแห่ง เช่น สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปัจจุบันคือ สำนักงานวิทยทรัพยากรฯ) รับงานฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รับงานการจัดทัศนศึกษา เป็นต้น สำหรับผู้เขียนทำงานฝ่ายอาสาสมัคร (Volunteer) ของการประชุมครั้งนี้ ประธานฝ่ายอาสาสมัคร คือ ผศ.ดร. พิมพ์รำไพ เปรมสมิทธ์ ผู้เขียนได้รับประสบการณ์เรียนรู้เรื่องกระบวนการของฝ่ายอาสาสมัคร ตั้งแต่รับสมัคร คัดเลือก จัดสรร-กำหนดหน้าที่ และจัดอบรมประชุม "อาสาสมัคร" รับสมัครจากบรรณารักษ์-บุคลากรในวงการวิชาชีพ และนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ นางสาวยุพิน จันทร์เจริญสิน ("พี่ยุพิน"ของพวกเรา) ที่ทำหน้าที่ดูแลประสานงานเรื่องที่พักของผู้เข้าประชุม ให้โอกาสผู้เขียนได้ช่วยงาน และกรุณาสอนงาน/แนะนำ ทำให้ผู้เขียนได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์ที่มีค่ามากมาย

หลังจากนั้นอีกนานหลายปี พ.ศ.2543 (ค.ศ.2000) หอสมุดแห่งชาติและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศสิงคโปร์ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 11 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XI) เรื่อง Stepping into the New Millennium: Challenges for Library and Information Professionals ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 2543 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้จัดศึกษาดูงานห้องสมุดในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ และนำสมาชิก (บางส่วน) เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ด้วย โดยเริ่มจากประเทศมาเลเซีย ศึกษาดูงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ปุตราจายา (Putra Jaya) เมืองราชการแห่งใหม่ที่กำหนดให้เป็น Cyberjaya พร้อมระบบเครือข่ายที่ทันสมัย เพื่อเป้าหมายการเป็นผู้นำด้าน MSC (Multimedia Super Corridor) หลังจากนั้นศึกษาดูงานห้องสมุด

มหาวิทยาลัยมาลายา (University of Malaya : UM) เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐ และเก่าแก่ที่สุดของประเทศมาเลเซีย ตั้งอยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2492 โดยใน พ.ศ.2502 มหาวิทยาลัยถูกแบ่งออกเป็น 2 วิทยาเขต ที่กัวลาลัมเปอร์และสิงคโปร์ และมติเป็นเอกฉันท์ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2505 แยกเป็น มหาวิทยาลัยมาลายา และมหาวิทยาลัยแห่งสิงคโปร์ ที่ผู้เขียนประทับใจมาก คือ การต้อนรับและแลกเปลี่ยน โดยห้องสมุดมหาวิทยาลัยมาลายาร่วมกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศมาเลเซีย เห็นพลังความร่วมมือของบุคลากรในวิชาชีพของประเทศมาเลเซีย เมื่อเดินทางถึงประเทศสิงคโปร์ ได้แบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มที่ลงทะเบียนและไม่ได้ลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม โดยสมาชิกทุกคนได้เข้าร่วมพิธีเปิดและเข้าชมนิทรรศการการประชุม และจัดการศึกษาดูงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยแห่ง สิงคโปร์ (National University of Singapore: NU) และห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนันยาง (Nunyang Technology University: NTU) ตลอดจนเยี่ยมชมสำนักพิมพ์-ร้านหนังสืออีก 2-3 แห่ง เช่น สำนักพิมพ์ McGraw-Hill เป็นต้น จนสมาชิกกลุ่มที่ไม่ได้ลงทะเบียนเข้าประชุมหลายคนมีความคิดเห็นว่าได้รับความรู้ประสบการณ์เกือบเทียบเท่ากลุ่มที่ลงทะเบียนเข้าประชุม กิจกรรมครั้งนี้นำโดยประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ คือ นางสาวยุพิน จันทร์เจริญสิน ผู้เขียนเป็นกรรมการ ชพ. เป็นทีมงานกิจกรรมครั้งนี้

หมายเหตุ : ภาพอภินันทนาการโดย คุณอติพร สุวรรณ, สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

พ.ศ.2555 ประเทศอินโดนีเซียเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 15 (Congress of Southeast Asian Librarians : CONSAL XV) เรื่อง Preserving and Disseminating National Heritage ระหว่างวันที่ 28-31 พฤษภาคม 2555 ที่ บาหลี การประชุมครั้งนี้มีกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ หลายคนเข้าร่วมประชุมเพื่อเตรียมการประชุม CONSAL ครั้งที่ 16 ที่ กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ.2558 นอกจากนี้ชมรมห้องสมุดเฉพาะ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย โดยประธานชมรม คือ นาวาอากาศเอกหญิง นวรัตน์ ทองสลวย และกรรมการชมรม เช่น

ผู้เขียนได้จัดการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้และห้องสมุดในประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ โบราณสถานบุโรพุทโธ และห้องสมุด ที่ ย็อกยาการ์ตา เกาะชวา เมื่อเดินทางถึงเกาะบาหลีได้แบ่งสมาชิกเป็นกลุ่มที่ลงทะเบียน และกลุ่มที่ไม่ได้ลงทะเบียนเข้าประชุม ผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียนเข้าประชุมได้ศึกษาดูงานห้องสมุดประชาชนที่เกาะบาหลีและเข้าชมนิทรรศการในการประชุม CONSAL ครั้งที่ 16 ด้วย

การประชุมนานาชาติที่ผู้เขียนได้กล่าวมาข้างต้นนับว่าเป็นประสบการณ์ที่ดีได้ฝึกทักษะการทำงาน สร้างความมั่นใจในวิชาชีพของเรา พร้อมก้าวสู่งานสำคัญของวงการวิชาชีพของเราและประเทศไทยในปีหน้า พ.ศ.2558

ในปีหน้า พ.ศ.2558 ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 16 (Congress of Southeast Asian Librarians: CONSAL XVI) ระหว่างวันที่ 10-13 มิถุนายน 2558 หัวข้อการประชุม คือ "ASEAN Aspirations: Libraries for Sustainable Advancement" ที่ศูนย์นิทรรศการและการประชุมนานาชาติกรุงเทพ: ไบเทค (Bangkok International Trade & Exhibition Center: BITEC)

**ขอเชิญทุกท่านร่วมประชุมและร่วมต้อนรับเพื่อนร่วมวิชาชีพจากนานาชาติในการประชุม CONSAL XVI **

.....

บรรณานุกรม

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2557). **ไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 16 (THE 16TH CONGRESS OF SOUTHEAST ASIAN LIBRARIANS ะ CONSAL XVI 2015).** สืบค้นเมื่อ 2557 พฤศจิกายน 3. URL: http://main.library.tu.ac.th/km/?tag=consal-xvi-2015

Gelfand, J. (2000). **65th Annual International Federation of Library Associations (IFLA) Conference Bangkok, Thailand**. Science and Technology Librarianship, (Winter). Retrieved 2014 October 30. URL: http://www.istl.org/00-winter/conf3.html

IFLA. (1999) **65th IFLA Council and General Conference Bangkok, Thailand, August 20 – August 28, 1999**. Retrieved 2014 October 30. URL: http://ARCHIVE.IFLA.ORG/IV/IFLA65/

NSTDA Blog: Open Knowledge for all. (2014). **CONSAL: Congress of Southeast Asian Librarians**. Retrieved 2014 October 30. URL: http://www.stks.or.th/blog/?p=15483#more-15483

Pagell, R. A. (1999) **CONSAL IX Attracts International Participation**. Information Today. (July/August) 1999, 38.

❑❑❑❑

ประสบการณ์จากแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ดร.ประจักษ์ วัฒนานุสิทธิ์

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีโลกทัศน์กว้างขวางมาก ทันต่อความเปลี่ยนแปลง มีความสำคัญต่อสังคม ทั้งด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม มีส่วนในการพัฒนาชาติบ้านเมือง เห็นได้จากงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ การเป็นสมาชิกสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุดได้จัดประชุมนานาชาติหลายครั้ง เช่น จัดประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด หรือ IFLA ครั้งที่ 65 พ.ศ.2542 จัดประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2 ครั้ง และจะจัดครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ.2558 งานแผนกวิเทศสัมพันธ์จึงมีความสำคัญมาก ผู้เขียนทำหน้าที่นี้หลายสมัย ได้ติดต่อประสานงานเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศระหว่างห้องสมุด ต้อนรับบรรณารักษ์ต่างประเทศ จัดทำและนำบรรณารักษ์ไทยไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งความรู้ในนานาประเทศ จัดและดำเนินการศึกษาดูงานห้องสมุดในประเทศแก่สมาชิกในวาระการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมฯ ต่อมาในปี พ.ศ.2556-2557 ผู้เขียนได้เป็นกรรมการบริหารและอุปนายก ของสมาคมฯ จึงมีความทรงจำที่ดีและประทับใจหลายเรื่องขณะทำงานกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

Work Experience in Foreign Relations Activities of Thai Library Association

Dr. Prachark Wattananusit

Thai Library Association (TLA) has a broad perspective to the globalization and change in a dynamic world in terms of education, science, technology, social sciences, and arts and cultures. TLA has conducted various activities in collaboration with related organizations in other countries, namely, the Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL) and the International Federation of Library Associations (IFLA). Many conferences were organized such as 65th IFLA Conference in 1999 and two previous CONSAL Conferences. The upcoming event is the 16th CONSAL Conference in 2015. The author has been involved in many activities of Foreign Relations, TLA, such as coordination for boosting cooperation among libraries in the regions, welcoming librarians from the overseas countries, organizing study visits for Thai librarians to other countries and also in Thailand during TLA annual conferences. Even though, the author has been appointed as Vice- President of TLA for 2013-2014, he still felt impressed with activities he had conducted when he held a position of Foreign Relations of TLA.

ประสบการณ์จากแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

*ดร.ประจักษ์ วัฒนานุสิทธิ์**

งานด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดระหว่างประเทศ ในช่วงเวลาแห่งการปรับเปลี่ยนไปสู่สมัยแห่งการประยุกต์ใช้การสื่อสารและสารสนเทศของวงการห้องสมุดในประเทศไทยฯ ศาสตราจารย์พิเศษคุณหญิงแม้นมาส ชวลิต เสนอประเทศสมาชิกเมื่อคราวประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 4 (4th Congress of Southeast Asian Librarians-CONSAL) กรุงเทพมหานคร ต่อมาผู้เขียนมีโอกาสดีที่คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ตลอดจนผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติท่านอื่นๆ มอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินงานด้านความร่วมมือระหว่างห้องสมุดระหว่างประเทศ ของหอสมุดแห่งชาติหลายโครงการ ตัวอย่างเช่น ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนและยืมสิ่งพิมพ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (National Libraries and Documentation Centre of Southeast Asia Consortium-NLDC-SEA Consortium) ทำให้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาดูงานห้องสมุดและศูนย์บริการเอกสารใน 4 ประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเป็นสมาชิกสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of Southeast Asian Librarians-CONSAL) ในเวลานั้น รวมทั้งดำเนินงานศูนย์บริการเอกสารยูเนสโก-พีจีไอ ในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (UNESCO-PGI Documentation Supply Centre) การบริการเอกสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (ASTINFO) และการบริการเอกสารสังคมศาสตร์แห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (APINESS) การประชุมผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติระดับสากล (Conference of Directors of National Libraries-CDNL) การประชุมผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติแห่งภูมิภาคเอเชียและโอเชียนเนีย (Conference of Directors of National Libraries in Asia and Oceania-CDNL-AO) ร่วมมือกันพัฒนางานหอสมุดแห่งชาติในภาพรวมทั้งโลกและของแต่ละประเทศ ผู้เขียนได้รับเกียรติจากผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติหลายท่านให้มีส่วนร่วมในการเขียนบทความวิชาการเสนอการประชุมนานาชาติ เช่น คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ อดีตผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ เรื่อง "Rural libraries in Thailand" เสนอในคราวการประชุม CONSAL ครั้งที่ 7 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ อาจารย์ ร้อยเอกหญิงประนอม ปัญญางาม รวมทั้งอาจารย์ธารา กนกมณี เป็นต้น

กรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ผู้เขียนได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารและประธานแผนกแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์เมื่อปี 2523-2524 ทำหน้าที่ 2 ปี ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ต่อมาเป็นกรรมการบริหาร เป็นประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ เรื่อยมามากกว่า 8 สมัย ติดต่อประสานงานเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ ต้อนรับอาคันตุกะ จัดทำและนำบรรณารักษ์ไทยไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งความรู้ในนานาประเทศ จัดและดำเนินการศึกษาดูงานแก่สมาชิกใน

*ข้าราชการบำนาญ สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม อุปนายกสมาคมฯ (อดีตประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์) สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

วาระการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมฯ ทุกปี ในที่สุดในปี พ.ศ.2556-2557 เป็นกรรมการบริหารและอุปนายก ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ตลอดเวลาที่ผ่านมาได้ร่วมมือและประสานงานเรื่องต่างๆ ที่ประทับใจมาก คือ

การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL)

งานที่เกี่ยวข้องของหอสมุดแห่งชาติและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯที่ผู้เขียนได้ประสานงานมาตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานที่สำนักหอสมุดแห่งชาติและยังดำเนินการต่อมาเป็นเวลาหลายปี คือ สภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of South-East Asian Librarians-CONSAL) ตั้งแต่การประชุมครั้งที่ 4 และประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จัดที่โรงแรมอินทรา กรุงเทพมหานคร เรื่อยมาจนถึงครั้งที่ 9 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จัดที่โรงแรมรอแยลออคิดเชราตัน กรุงเทพมหานคร ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจากทวีปเอเชีย-แปซิฟิก ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลียและอัฟริกา รวม 531 คน

ภาพ ส่วนหนึ่งของการประชุม CONSAL ที่กรุงบันดาเสรีเบกาวัน ประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ครั้งที่ 12 ที่กรุงบันดาเสรี เบกาวัน ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม เมื่อ พ.ศ.2546 ผู้เขียนจัดคณะบรรณารักษ์ไทยประมาณ 20 คนเดินทางไปร่วมประชุมรวมทั้งแสดงความเป็นปึกแผ่นของบรรณารักษ์ไทยได้รับความสำเร็จดียิ่ง คณะฯมีโอกาสไปเยี่ยมคำนับท่านเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงบันดาเสรี เบกาวัน การประชุมคณะกรรมการบริหารคอนซาล เป็นครั้งที่ 2 เตรียมจัดประชุมคอนซาล ครั้งที่ 15 จัดที่เมืองเมดาน สุมาตราเหนือ อินโดนีเซีย

ภาพ ประชุมคณะกรรมการบริหารของ CONSAL ที่มะนิลา ฟิลิปปินส์

การประชุมครั้งที่ 13 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้เขียนได้เดินทางไปประชุมคณะกรรมการบริหาร CONSAL ในช่วงก่อนการประชุม และได้เดินทางไปเยี่ยมชมหอสมุดแห่งชาติฟิลิปปินส์ที่กรุงมะนิลาอีกด้วย ส่วนครั้งที่ 14 ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนามผู้เขียนได้ประสานงานติดต่อจัดกลุ่มให้คณะบรรณารักษ์ไทยจำนวนหนึ่งจากธนาคารแห่งประเทศไทยเดินทางไปร่วมประชุม

คณะกรรมการบริหาร สภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งที่ 15 วาระที่ประเทศอินโดนีเซียเตรียมการประชุมจัด CONSAL ผู้เขียนเดินทางไปในการประชุมคณะกรรมการบริหารของสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวน 3 ครั้งคือ ครั้งที่ 1 ที่เมืองบันดุง จังหวัดชวาตะวันตก เกาะชวา เมื่อ 28 เมษายน -1 พฤษภาคม 2553 ครั้งที่ 2 ที่เมืองเมดาน จังหวัดสุมาตราเหนือ เมื่อวันที่ 18-22 เมษายน 2554 ครั้งที่ 3 ที่กูตาบีช เกาะบาหลี วันที่ 28 พฤษภาคม 2555

การประชุมใหญ่และการประชุมทางวิชาการของ CONSAL ครั้งที่ 15 ในหัวเรื่อง "Preserving and Disseminating National Heritage" ที่เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย คณะกรรมการบริหารฯ จากประเทศไทยมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการจัดประชุมใหญ่ทางการบริหารและวิชาการในครั้งนี้ ที่สำคัญยิ่งคือ ไปยืนยันในนามประเทศไทย รับภาระในการจัดการประชุมใหญ่และการประชุมทางวิชาการของ CONSAL ครั้งที่ 16 ผู้แทนจากประเทศไทยได้รับธงสัญลักษณ์ของ CONSAL และเงินก้นถุง มายังประเทศไทย เป็นสัญญาว่าประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งต่อไปในปี 2558 นอกจากนั้นกรรมการบริหารของสมาคมฯ และบรรณารักษ์ไทยจำนวนรวมประมาณ 50 คนได้เดินทางไปร่วมประชุม ร่วมกิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม เยี่ยมชมนิทรรศการ และศึกษาดูงาน

ภาพ หน้าโบราณสถาน ใกล้วิหารปรัมบานัน เมืองยอกยาการ์ตาหรือยกยา เกาะชวา อินโดนีเซีย

บรรณารักษ์ไทยในสังคมอาเซียนและสังคมโลก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ และการพัฒนาบุคลากรของห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้ติดต่อประสานงานกับสมาคมห้องสมุดฯ ห้องสมุด องค์กรและหน่วยงานต่างประเทศ จัดทำโครงการและนำคณะสมาชิกสมาคมฯ เดินทางไปศึกษาดูงาน ประชุมกับผู้บริหารหรือผู้แทนของห้องสมุดหรือหน่วยงานตามชื่อห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ที่ระบุชื่อ และอีกหลายแห่งที่ไม่อาจระบุชื่อได้ทั้งหมด นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อสมาคมฯ โดยตรงแล้ว สมาชิกยังได้รับความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน ประชุม เยี่ยมชมห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศต่างๆนอกจากนั้นยังช่วยสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลห้องสมุดและสถาบันในประเทศกับบุคคล ห้องสมุดและสถาบันต่างประเทศ อีกด้วย ทั้งนี้ได้นำสมาชิกไปศึกษาดูงาน การสร้างความสัมพันธ์ ประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประชุม กับห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศต่างๆ เช่น ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในเขตปกครองพิเศษฮ่องกงและเกาหลีใต้ ระหว่างวันที่ 22-25 ตุลาคม 2550

ภาพ ห้องสมุด Seongbuk Digital Public Library กรุงโซล เกาหลีใต้

ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศอียิปต์ ใน พ.ศ.2551 จัดเป็น 3 คณะ คณะที่ 1 วันที่ 22-25 ตุลาคม คณะที่ 2 วันที่ 24-27 ตุลาคม คณะที่ 3 วันที่ 27-30 ตุลาคม 2551ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศสังคมนิยมแห่งเวียดนาม ที่กรุงฮานอย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งเวียดนาม 21-23 เมษายน 2552 ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในเครือรัฐออสเตรเลีย 17-22 ตุลาคม 2553

ภาพ ห้องสมุด มหาวิทยาลัยเบอร์มิงแฮม คณะผู้ตรวจการแผ่นดิน (นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาส) ไปศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในสหราชอาณาจักร 22-27 พฤษภาคม 2554

ภาพ หน้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยมัลติมีเดีย มะละกา มาเลเซีย

ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศมาเลเซีย 13-16 กรกฎาคม 2554 คณะบรรณารักษ์ไทยเดินทางร่วมประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 15 ประเทศอินโดนีเซีย ที่เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย 27-30 พฤษภาคม และ 1-2 มิถุนายน 2555

ความช่วยเหลือระหว่างห้องสมุดและบรรณารักษ์ สิ่งที่ประทับใจมากในเรื่องความสัมพันธ์อันดีของสมาคมห้องสมุดฯ กับสมาคมห้องสมุดต่างชาติเรื่องหนึ่งคือห้องสมุดและบรรณารักษ์ของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีกิจกรรมร่วมมือกันหลายด้าน เช่น ศาสตราจารย์ฮิโรย ตาเกอุจิ (Hiroya Takeuchi) แห่งมหาวิทยาลัยชิบะได้ช่วยประสานงานการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานห้องสมุดของบรรณารักษ์ไทยในกรุงโตเกียว สมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่นได้ตีพิมพ์บทความโดยผู้เขียนเกี่ยวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ไปตีพิมพ์ในวารสาร Library today vol. 50 no.4 2012.12 ของสมาคมห้องสมุดของญี่ปุ่น

ห้องสมุดประสบอุทกภัย เมื่อครั้งน้ำท่วมครั้งใหญ่ในประเทศไทยในปี พ.ศ.2554 เมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน 2554 นายกากุ ยามากุจิ (Mr. Gagu Yamaguchi) บรรณารักษ์บริการค้นคว้าอ้างอิงหอสมุดแห่งชาติไดเอ็ท (National Diet Library) กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นแสดงความประสงค์มายัง ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯที่จะช่วยเหลือห้องสมุดของไทยที่ประสบอุทกภัย ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดฯจึงรวบรวมข้อมูลห้องสมุดที่ประสบภัย และจัดทำโครงการช่วยเหลือห้องสมุดบางส่วนที่ประสบอุทกภัย โดยเห็นสมควรช่วยเหลือห้องสมุดโรงเรียน ประกอบด้วยห้องสมุดโรงเรียนขนาดใหญ่ ห้องสมุดโรงเรียนขนาดเล็กและห้องสมุดประชาชน นายกากุ ยามากุจิได้ประชาสัมพันธ์เหตุการณ์และความเสียหายที่เกิดขึ้นให้ชาวญี่ปุ่นทราบเป็นวงกว้าง จนในที่สุดนายกากุ

ยามากุจิ จึงสามารถรวบรวม จัดส่งเงินบริจาคที่ให้สมาคมห้องสมุดฯได้เป็นเงิน 590,000.00 เยน หรือ 221,164.50 บาท เพื่อช่วยเหลือห้องสมุดที่ประสบอุทกภัย ขณะนี้การปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน 3 แห่ง คือโรงเรียนวัดต้นเชือก จังหวัดนนทบุรี โรงเรียนวัดอู่ข้าว จังหวัดปทุมธานี และโรงเรียนมารีอาพระนครศรีอยุธยาเสร็จเรียบร้อยแล้ว การทำคุณงามความดีนายกากุ ยามากุจิ ครั้งนี้ สมควรได้รับการสรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง

ร่วมมือกับห้องสมุดในอาเซียน อนึ่งผู้เขียนในฐานะผู้แทนสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ยังได้เดินทางไปนำเสนอแนวทางในการดำเนินงานสมาคมห้องสมุดให้ประสบความสำเร็จแก่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศเมียนม่า ที่กรุงย่างกุ้ง กับทั้งประสานงานให้คณะบรรณารักษ์จากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศเมียนม่ามาดูงานห้องสมุดในกรุงเทพมหานคร

ภาพ คณะดูงานจากเมียนม่าที่ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ภาพ ความร่วมมือกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นอกจากนั้นยังได้ต้อนรับ ประชุมหาแนวทางการร่วมมือระหว่างสมาคมห้องสมุดของไทยและสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ อีกด้วย

ศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศ นอกจากเป็นกรรมการบริหารและประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์แล้ว ผู้เขียนยังเป็นประธานฝ่ายศึกษาดูงาน ของการประชุมใหญ่สามัญประจำปีและการประชุมวิชาการเป็นเวลาหลายปี จัดและนำเยี่ยมชมศึกษาดูงาน ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้จำนวนมาก ให้การต้อนรับสมาชิกสมาคมฯ ด้วยไมตรีที่ดียิ่ง จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง รายละเอียดเกี่ยวกับการดูงานในประเทศและต่างประเทศดูเพิ่มเติมได้ที่บทความของผู้เขียนเรื่อง ไปดูของเขา แล้วกลับมาดูของเรา: การดูงานห้องสมุดในประเทศและต่างประเทศ ในวารสารห้องสมุด ปีที่ 53 ฉบับที่ 2 ฉบับพิเศษ กรกฎาคม-ธันวาคม 2553

สรุป สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ทันสมัย ทันโลก เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง มีผลงานและเกียรติยศกว้างไกลอย่างยิ่ง เคยจัดงานระดับนานาชาติหลายครั้ง เช่น การประชุมสหพันธ์ระหว่างประเทศว่า ด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด ครั้งที่ 65 หรือการประชุม IFLA ครั้งที่ 65 ในพระบรมราชูปถัมภ์ การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2 ครั้งและจะจัดเป็นครั้งที่ 3 ในปี 2558 เป็นที่น่าภาคภูมิใจที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นที่รู้จักในนานาประเทศ มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติ พัฒนาห้องสมุดและบริการสารสนเทศ พัฒนาชาติด้านให้บริการข้อมูลความรู้ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้ งานของสมาคม

ห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีความจำเป็นต่อชาติบ้านเมือง ห้องสมุดและบริการสารสนเทศยังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้าน การที่สมาคมฯ ได้เจริญรุ่งเรืองมาถึง 60 ปี นับว่ามีความมั่นคงมาก ผู้เขียนจึงมีความเชื่อมั่นว่าสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จะมีความเจริญรุ่งเรืองเคียงคู่ไปกับความมั่นคงและความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ไปอีกนานเท่านาน ข้าพเจ้ามีความยินดีและภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่มีส่วนร่วมในความก้าวหน้าทันโลกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยเฉพาะงานวิเทศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ

บรรณานุกรม

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2527). **๓๐ ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ**. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2537). **๔๐ ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ.** กรุงเทพฯ: เพทายการพิมพ์.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2556). **การพัฒนาห้องสมุดสู่สากล (Library Development Towards Internationalization) การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2555 และการประชุมวิชาการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ.** กรุงเทพฯ: สมาคมฯ.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2556). **ประวัติสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี.** กรุงเทพฯ: สมาคมฯ.

Memorable journey, commemorating 25 years of CONSAL. (1996) In Khoo Siew Mun (Editor). Congress of Southeast Asian Librarians 1970-95. Kuala Lumpur: CONSAL X.

❑❑❑❑

กว่าจะเป็นชมรมห้องสมุดเฉพาะ
30-year Journey of the Thai Special Libraries Group

เอมอร ตันเถียร
Aimorn Tanthien
พจมาลย์ สุวรรณณัฐโชติ
Pochaman Suwannatachote

The Special Libraries Group (SLG) was established in 1981 or 27 years after the Thai Library Association (TLA) was found. At that time, 5 groups of each type of libraries were firstly established under TLA including SLG. The objectives of the establishment were to promote the chance for librarians and information professionals to share and exchange their ideas and experiences. A group of 7 persons was selected on a voluntary basis as a working committee initiating the establishment and working for the draft of SLG Regulations, which was completed in 1983 and the first 15 executive committees were then nominated for 1983–1984 with one adviser. The objective of SLG could be summarised as to promote relationship between librarians in special libraries and SLG members for the benefits of knowledge sharing on practices and technical skills, and fund raising from other organisations for initiating activities concerning libraries, librarians, and reading promotion. Managed by 16 groups of executive committees since its establishment, SLG has celebrated its 30th Anniversary in 2014 and deems to continue its missions together with TLA for the progress of library and information professions in the long run.

กว่าจะเป็นชมรมห้องสมุดเฉพาะ

*เอมอร ตันเกียร**
*พจมาลย์ สุวรรณณัฐโชติ***

ชมรมห้องสมุดเฉพาะ (ชพ.) ถือกำเนิดขึ้น เมื่อปี พ.ศ.2524 หลังจากมีการจัดตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มาแล้วถึง 27 ปี โดยในปีนั้นได้มีแนวคิดที่จะส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมต่างๆ ขึ้นภายใต้ สังกัดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และสามารถก่อตั้งขึ้นได้ จำนวน 5 ชมรมหนึ่งในจำนวนนั้น คือ ชมรมห้องสมุดเฉพาะ ซึ่งก่อตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรณารักษ์และผู้ที่อยู่ในวงการห้องสมุดเฉพาะ ได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ในการทำงาน ในครั้งนั้น ที่ประชุมได้คัดเลือกสมาชิกจำนวน 7 คน จากหลากหลายหน่วยงานเป็นคณะทำงานชั่วคราว เพื่อดำเนินการจัดตั้งชมรมห้องสมุดเฉพาะขึ้น โดยให้ดำเนินการจัดทำร่างข้อบังคับของชมรมฯ ขึ้นด้วย

กลุ่มสมาชิก 7 คน ประกอบด้วย

1. นางสาวมารศรี ศิวรักษ์	ห้องสมุดธนาคารกรุงเทพ จำกัด
2. นางสิริมา ศรีสมวงศ์	ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย
3. นางสาวพูนสิน หัสดี	สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
4. นางสาววัลภา นาคบรรพ์	สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. นายประจักษ์ คล้ายเนียม	กรมโยธาธิการ
6. นางสาววัชรี รัตนโกศล	กระทรวงศึกษาธิการ
7. นางสาวอาภรณ์ วิชัยดิษฐ์	กรมการปกครอง

คณะทำงานชั่วคราวได้นำเสนอร่าง “ข้อบังคับของชมรมห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ.2526” เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาหลังจากที่ที่ประชุมมีมติผ่านข้อบังคับดังกล่าวแล้วได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารชมรมห้องสมุดเฉพาะ ประจำปี พ.ศ.2526 – 2527 จำนวน 15 คน มีที่ปรึกษา 1 คน

วัตุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ และสมาชิกของชมรม
2. เพื่อเผยแพร่แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นทางวิชาการ และประสบการณ์ระหว่างสมาชิก

*ข้าราชการบำนาญสำนักงานอัยการสูงสุด อุปนายกคนที่ 2 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และรองประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ

**ข้าราชการบำนาญสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) และกรรมการบริหารชมรมห้องสมุดเฉพาะ

3. เพื่อร่วมมือและส่งเสริมทักษะ ในวิชาชีพบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเฉพาะ
4. เพื่อเป็นศูนย์กลางรับการสนับสนุนจากบุคคล นิติบุคคล องค์กร ตลอดจนสถาบันต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชมรมฯ

สมาชิก

สมาชิกทุกประเภทของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จะสมัครเป็นสมาชิกชมรมห้องสมุดเฉพาะได้ (ตามระเบียบการเลือกสมัครเป็นสมาชิกชมรมของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ) และชมรมห้องสมุดเฉพาะได้แบ่งกลุ่มสมาชิกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สมาชิกสามัญ ได้แก่ บรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเฉพาะ
2. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ที่ทำประโยชน์ต่อวงการห้องสมุดเฉพาะและบริการสนเทศตรงตามวัตถุประสงค์ของชมรมฯ
3. สมาชิกสมทบ ได้แก่ ผู้ที่สนใจในกิจกรรมของชมรม ซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดา สถาบัน องค์กร หรือนิติบุคคล

สมาชิกสามัญและสมทบ ที่เป็นสมาชิกของชมรมห้องสมุดประเภทอื่นอยู่แล้วจะต้องชำระค่าบำรุงเพิ่มปีละ 30 บาท ขณะนั้น (พ.ศ.2526) ชมรมฯมีสมาชิกตลอดชีพและรายปีเพียง 79 คน

การบริหารงานของชมรม

สมาชิกทำการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารชมรม จำนวน 15 คน โดยมีตำแหน่งต่างๆดังนี้

1. ประธานชมรม
2. รองประธาน
3. เลขานุการ
4. เหรัญญิก
5. นายทะเบียน
6. ปฏิคม
7. กรรมการกลาง อย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 9 คน

ในระยะเริ่มแรก กำหนดให้มีการประชุมกันทุกๆ 2 เดือน

ชมรมห้องสมุดเฉพาะ ใช้ชื่อย่อว่า “ชพ.” เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Special Libraries Group” อักษรย่อ “SLG” เครื่องหมายของชมรมเป็นรูปวงกลมซ้อนกัน 2 วง วงกลมในมีรูปหนังสือเปิดอยู่ตรงกลาง ด้านบนมีเทียนไข ส่งประกายรัศมีโดยรอบ ด้านล่างรูปหนังสือมีอักษร ชพ. วงกลมวงนอกด้านบนมีข้อความว่า “ชมรมห้องสมุดเฉพาะ” ส่วนด้านล่างมีข้อความภาษาอังกฤษว่า “Special Libraries Group” ระหว่างข้อความทั้งสองมีลายเครือเถาคั่น

นับแต่ชมรมห้องสมุดเฉพาะ ได้ออกข้อบังคับฉบับแรกเมื่อปี พ.ศ.2526 ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับหลายครั้งเพื่อความเหมาะสมตามสถานการณ์ และครั้งหลังสุดได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ เมื่อปี พ.ศ.2554 ต่อมาชมรมฯ ได้เสนอให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ออกประกาศเรื่อง "มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ.2552" โดยให้ความหมายของห้องสมุดเฉพาะ ว่า หมายถึงห้องสมุด ศูนย์เอกสาร ศูนย์บรรณสาร หรือเรียกชื่ออื่นที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศในกลุ่มวิชาเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่ง ห้องสมุดเฉพาะแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

- ห้องสมุดในหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอิสระ คือ ห้องสมุดกระทรวง กรม กอง
- ห้องสมุดรัฐวิสาหกิจ และ ห้องสมุดเอกชน
- ห้องสมุดสมาคม ชมรมวิชาชีพ และ ห้องสมุดมูลนิธิ
- ห้องสมุดธนาคารและสถาบันการเงิน
- ห้องสมุดสถาบันวิจัย
- ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดองค์กรระหว่างประเทศและสถาบันนานาชาติ
- ห้องสมุดเฉพาะอื่นๆ เช่น ห้องสมุดโรงเรียนคนตาบอด เป็นต้น

ปัจจุบันชมรมห้องสมุดเฉพาะได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ คณะกรรมการบริหารวาระที่ 1 ปี พ.ศ.2526 - 2527 ถึงวาระที่ 16 ปี พ.ศ.2556 - 2557 เป็นเวลา 32 ปี คณะกรรมการบริหารได้รับการคัดเลือกจากสมาชิก 375 ราย เพื่อมาดำเนินงานกิจกรรมของชมรมฯ จากวาระที่ 1-16 มีรายนามประธานชมรมฯ ดังนี้

วาระที่	1	นางสาวดรุณา สมบูรณกุล
	2	นางลินจง สุวรรณโภคิน
	3 - 4	นางวิภาวรรณ มนุญปิจุ
	5 - 6	นางพาณี พาณิชย์
	7	นางสาวประดิษฐา ศิริพันธ์
	8	นางสาวเอมอร ตันเถียร
	9	นางสาวยุพิน จันทร์เจริญสิน
	10	นางสาวประดิษฐา ศิริพันธ์
	11	ผศ.วรางคณา อินทรพินทุวัฒน์
	12	นางอุไร สวัสดิกุล ณ อยุธยา
	13 -14	นางสาวสุจิตร สุวภาพ
	15	นาวาอากาศเอกหญิง นวรัตน์ ทองสลวย
	16	นางช่อทิพย์ มงคลมาลย์

โครงการต่าง ๆ ของชมรมฯ

ชมรมฯ ได้ดำเนินงานต่างๆ ตามโครงการของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยเป็นผู้คัดเลือกพิจารณาคุณสมบัติของบุคคล ห้องสมุดต่างๆ เพื่อนำเสนอให้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ พิจารณาประกาศกิตติคุณ ต่อไป ดังนี้

1. โครงการประกวดห้องสมุดดีเด่น ประจำปี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเชิดชูห้องสมุดดีเด่นประเภทต่างๆ และเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติงานในการอุทิศ เสียสละพัฒนาห้องสมุด ซึ่งห้องสมุดที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณห้องสมุดดีเด่น ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2519-2556 มีจำนวน 38 แห่ง
2. โครงการสรรหาบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี เพื่อเชิดชูเกียรติบุคลากรในวิชาชีพบรรณารักษ์และสารสนเทศศาสตร์ที่มีผลงานดีเด่นในการพัฒนาวิชาการและสังคมเป็นที่ประจักษ์เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้บุคลากรในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์สร้างสรรค์ผลงานเพื่อพัฒนาวิชาการและสังคม เพื่อให้ห้องสมุด สถาบันการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และองค์กรทางวิชาการ/ วิชาชีพ มีความมั่นคงเป็นรากฐานการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2537 มีสมาชิก ชพ.ได้รับการคัดเลือก จำนวน 20 คน
3. โครงการสรรหาผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปีเพื่อยกย่อง เชิดชูเกียรติผู้มีอุปการคุณต่อห้องสมุดและวงการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้มีผู้ส่งเสริม สนับสนุน เกื้อกูลและพัฒนาห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่สังคมมากยิ่งขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ.2539-2556 ผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุดฯ จำนวน 16 ราย

กิจกรรมต่าง ๆของชมรมห้องสมุดเฉพาะ

นอกจากโครงการต่างๆ ชมรมห้องสมุดเฉพาะยังมีกิจกรรมต่างๆได้แก่ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารชมรมห้องสมุดเฉพาะ เป็นประจำ ตามข้อบังคับของชมรมฯ จัดทำ “ข่าวชมรมห้องสมุดเฉพาะ” เพื่อเป็นสื่อกลางข่าวสารแก่มวลสมาชิก จัดประชุมวิชาการ ในเรื่องต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจของวงการห้องสมุดและสารสนเทศ ตามความเหมาะสม พร้อมทั้งจัดการประชุมสามัญประจำปีชมรมห้องสมุดเฉพาะ ทุกปีๆ ละหนึ่งครั้ง เป็นการชี้แจงการดำเนินงานและกิจกรรมของชมรมฯในรอบปีที่ผ่านมา รวมทั้งจัดกิจกรรมเสวนาทางวิชาการ และสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ตามความสนใจ และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมสาระสังสรรค์ เช่น เรื่อง “30 ปี ชมรมห้องสมุดเฉพาะ: สานใจสายใยชาวห้องสมุด” กิจกรรมทัศนศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น จัดทัศนศึกษา “พิพิธภัณฑ์สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า” ณ พระตำหนักใหญ่ วังสระปทุม กรุงเทพฯ ทัศนศึกษา “พิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ณ หอรัษฎากรณ์พิพัฒน์” ในพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพฯ

และจัดโครงการทัศนศึกษาดูงานและร่วมพิธีเปิดงานประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 15 CONSAL XV: General Conference 2012 เรื่อง Preserving and Disseminating National Heritage ณ เมืองยอกยาการ์ตา และเกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย เป็นต้น จัดกิจกรรมพิเศษ “ชพ. กระชับสัมพันธ์ สร้างสรรค์อนาคต” มีการเสวนา “เรื่องเล่า ชาว ชพ.” รวมทั้ง ร่วมกิจกรรมของภาคีเครือข่ายของชมรมฯ เช่น ร่วมประชุม Pre IFLA (IFLA III: Satellite Meeting 2013) ที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และอุทยานการเรียนรู้ (TK Park) จัดขึ้น ที่กรุงเทพฯ ให้การต้อนรับ Assistance Professor Barbara Stripling, President-Elect, American Library Association (ALA) และร่วมนำชม ห้องสมุดเฉพาะ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) กรุงเทพฯ นอกจากนี้ ชมรมฯยังได้จัดกิจกรรมเพื่อสังคม มอบหนังสือและสิ่งของ ให้กับห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำกลางบางขวาง และสถานกักขังกลาง จังหวัดปทุมธานี ห้องสมุดหน่วยงานต่าง ๆ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน สถาบัน ที่เป็นเครือข่ายของชมรมฯ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของชมรมห้องสมุดเฉพาะ และสุดท้ายเตรียมจัดการเลือกตั้งกรรมการบริหารชมรมฯ ชุดต่อไป

นับแต่ชมรมห้องสมุดเฉพาะ ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นใน ปี พ.ศ.2524 ได้มีการดำเนินการอย่างจริงจังมีกฎข้อบังคับมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2526 มีสมาชิกจิตอาสาริเริ่มในการก่อตั้ง 7 คนจากจำนวนสมาชิก 79 คน จวบจนปัจจุบัน ณ ปี พ.ศ.2557 ในช่วงระยะเวลา 32 ปี มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 375 ราย นับว่ามีอายุครึ่งหนึ่งของอายุสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่อาจเปรียบเสมือน “แม่” ซึ่งอายุครบ 60 ปี ในปี พ.ศ.2557 ชมรมฯ ได้เติบโต และก้าวหน้าไปพร้อมๆ กับ “แม่” และหวังว่าจะมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีสมาชิกจิตอาสาเข้ามาร่วมบริหารชมรมฯให้แข็งแกร่งมีอายุยืนนานดั่งเช่นสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในโอกาสครบ 30 ปีของชมรมฯ จึงได้จัดกิจกรรมเฉลิมฉลองสามทศวรรษ ชพ. โดยจัดพิมพ์หนังสือ “สามทศวรรษชมรมห้องสมุดเฉพาะ” เพื่อเก็บเรื่องราวกว่าจะเป็น ชพ.ถึง สามทศวรรษมาได้ก็ด้วย มวลสมาชิก ของชมรมฯ มีส่วนร่วมช่วยกันบริหารให้ชมรมฯ ได้เจริญเติบโต ก้าวหน้า เคียงข้างสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯตลอดไป

รายชื่อคณะกรรมการบริหาร ชพ.วาระที่ 16 (เมษายน 2556 – มีนาคม 2558)

1.	นางช่อทิพย์ มงคลมาลย์	ประธาน
2.	นางสาวเอมอร ตันเถียร	รองประธาน
3.	ดร.นฤมล รื่นไวย์	รองประธาน
4.	ดร.ทัศนัย วงศ์พิเศษกุล	รองประธาน
5.	นางสาวรุ้งทิพย์ ห่อวโนทยาน	ฝ่ายวิชาการ
6.	นายฤทธิชัย เตชะมหัทธนันท์	ฝ่ายวิชาการ
7.	นางสาวนารีรัตน์ กิติอาษา	ฝ่ายวิชาการ
8.	นาวาอากาศเอกหญิง นวรัตน์ ทองสลวย	นายทะเบียน
9.	นางสาวปรียาพร ฤกษ์พินัย	เหรัญญิก
10.	นางสาวพจมาลย์ สุวรรณณัฐโชติ	ปฏิคม คนที่ 1

11. นางสุนีย์ โลกนิยม	ปฏิคม คนที่ 2
12. นางรณิดา โรจน์สัจจะกุล	ปฏิคม คนที่ 3
13. นางสาวแสงเดือน ผ่องพุฒ	ประชาสัมพันธ์
14. นางดาวรัตน์ แท่นรัตน์	เลขานุการ คนที่ 1
15. นางสาวประภา จีนนิกูล	เลขานุการ คนที่ 2

.....

บรรณานุกรม

1. **สามทศวรรษ ชมรมห้องสมุดเฉพาะ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ปี 2555**. (2556). กรุงเทพฯ :สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ฯ.
2. ห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. (2537). **40 ปี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 11 ตุลาคม 2537**. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ.

❑ ❑ ❑ ❑

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ
วารสารห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

1. เนื้อหาของบทความ

1.1 เป็นบทความในวิชาชีพด้านบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 เป็นภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ ในกรณีที่เป็นภาษาอังกฤษต้องผ่านการอ่านและประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ และยอมรับให้ลงพิมพ์โดยกองบรรณาธิการ

1.3 ต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน

1.4 ผู้เขียนต้องยินดีให้เผยแพร่บทความนี้บนเว็บไซต์ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

2. การเตรียมต้นฉบับ

2.1 ชื่อบทความ ชื่อผู้เขียนทุกคน อีเมล ตำแหน่งและสถานที่ทำงานของผู้เขียนบทความอย่างชัดเจน (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ)

2.2 บทคัดย่อ ความยาวไม่เกิน 200 คำ พร้อมคำสำคัญ (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ)

2.3 ต้นฉบับบทความต้องมีความยาวไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ A4 พร้อมทั้ง file บทความในแผ่นบันทึก หรือส่งทางอีเมล

2.4 การอ้างอิง กำหนดดังนี้

2.4.1 การอ้างอิงในเนื้อหา ใช้รูปแบบ นาม-ปี เช่น (แม้นมาส ชวลิต, 2548) หรือ (Buytendijk, 2006; Wall, 2010; พสุ เดชะรินทร์, 2549) ไว้ข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างอิง หากต้องการใส่เลขหน้าให้ใช้รูปแบบ (แม้นมาส ชวลิต, 2548: 151)

2.4.2 การอ้างอิงท้ายบทความใช้ตามรูปแบบของ APA (American Psychological Association) ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศหากผู้เขียนมีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อ 3 คนแรกแล้วตามด้วยและคณะหรือ et al.

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิง

- **หนังสือ**

  ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนคนที่ 1, คนที่สอง และคนสุดท้าย. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ.** เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

  **กรณีผู้เขียนเกิน 3 คน ให้ใช้ตามข้อ 2.4.2

  ตัวอย่าง

  พันจันทร์ ธนวัฒนเสถียรและปิยะ นากสงค์. (2549). **ออกแบบสร้างโปรโมท Website Step by Step**. กรุงเทพฯ: ซัคเซสมีเดีย.

- **บทหนึ่งในหนังสือ**

  ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนคนที่ 1, คนที่สอง และคนสุดท้าย. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อบทความ.** ใน ชื่อหนังสือ. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. หน้าแรก-หน้าจบ.

  ตัวอย่าง

  นงลักษณ์ ไม่หน่ายกิจ. (2526). **บริการสนเทศระบบออนไลน์.** ในบรรณารักษ์นักเขียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.หน้า 115-142.

- **วารสาร**

  ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อบทความ.** ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่พิมพ์), เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

  ตัวอย่าง

  อรทัย วารีสอาด. (2550).**งานวิจัยเพื่อพัฒนาชุดเรียนรู้ผ่านเว็บ (Web Tutorial)**: **เครื่องมือช่วยสอนทักษะการรู้สารสนเทศ.** วารสารห้องสมุด, 51 (1), 73-87.

- **รายงานทางวิชาการ**

  ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). **ชื่องานวิจัย.** เมืองที่พิมพ์: หน่วยงานที่เผยแพร่.

- **วิทยานิพนธ์**

  ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อวิทยานิพนธ์.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต/วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. ชื่อจังหวัด: ชื่อสถานศึกษา.

  ตัวอย่าง

  นวพร สายสิงห์. (2549). **การพัฒนาเว็บไซต์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานวิทยาเขตสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- **รายงานการประชุม**

  ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการประชุม.** วันเดือนปีที่จัด. สถานที่จัด. เลขหน้า.

  ตัวอย่าง

  รัตติมา จีนาพงษาและคณะ. (2553). **มุมมองใหม่ของการออกแบบเว็บไซต์เพื่อการบริการ.**ในผลงานที่นำเสนอในการสัมมนา PULINET วิชาการครั้งที่ 1 เรื่อง Creative library. วันที่ 24-25 มิถุนายน 2553. ณ โรงแรมเมธาวลัย ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. หน้า 9-14.

- **หนังสือพิมพ์**

  ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีเดือนวันที่พิมพ์).**ชื่อบทความ.** ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

- **สื่ออินเทอร์เน็ต**
  - ชื่อ-นามสกุลผู้เผยแพร่. (ปีพิมพ์). **ชื่อเรื่อง.** จำนวนหน้า.สืบค้นเมื่อ ปีเดือนวันที่. URL : http://
  - Lastname, Initial. Publication (Year). **Title.** Number of pages. RetrievedYear Month Date. URL : http://
  - Waal, A.A. (2010). **The characteristics of a High Performance Organization.** Retrieved 2012 January 29. URL: http://www.hpocenter.nl/wp-content/uploads/2013/07/Research-paper-The-characteristics-of-a-HPO-HPO-Center-January-20102.pdf

การอ้างอิงภาษาอังกฤษใช้เช่นเดียวกับภาษาไทยโดยการลงรายการชื่อผู้เขียนใช้รูปแบบ Lastname, Initial. เช่น David, Albert A.and Jams, B.B. ชื่อบทความใช้ Sentence case เช่น Information literacy: a practitioner's guide.

3. รูปแบบการจัดพิมพ์

3.1 ขนาดของต้นฉบับพิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสั้นขนาดเอ 4 โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและซ้ายมือ 1.5 นิ้วด้านล่างและขวามือ 1 นิ้ว

3.2 รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่งใช้รูปแบบอักษร Angsana New พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ดโดยใช้ขนาดชนิดของตัวอักษรขนาด 16

4. การส่งต้นฉบับบทความพร้อมไฟล์เอกสาร Word จัดส่งทาง Email : tnawarat@hotmail.com และ tla2497@hotmail.comหรือทางไปรษณีย์ น.อ. หญิง นวรัตน์ ทองสลวยประธานแผนกวารสาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ 1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

5. เกณฑ์การพิจารณา จะยึดถือแนวทางดังนี้

5.1 กองบรรณาธิการและ/หรือผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จะเป็นผู้รับผิดชอบพิจารณา

5.2 เกณฑ์การพิจารณาเนื้อหา กองบรรณาธิการจะรับผิดชอบตรวจสอบความถูกต้อง ให้ข้อคิดในด้านความมีสาระในเนื้อหา และความสัมพันธ์ระหว่างชื่อบทความและเนื้อหา

5.3 บทความที่ไม่ผ่านการพิจารณาให้ตีพิมพ์ ทางกองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบ แต่จะไม่ส่งต้นฉบับคืนผู้เขียน

❑❑❑❑

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 คลองจั่น บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. 0-2734-9022-3 โทรสาร 0-2734-9021 มือถือ 089-893-9397

วารสารห้องสมุด

ใบบอกรับ/สั่งซื้อ

(ถ้าเป็นสมาชิกของสมาคมฯ แล้วจะได้รับวารสารห้องสมุด ฟรี)

อัตราค่าบอกรับ / สั่งซื้อวารสาร (1 ปี มี 2 ฉบับ)
ปีละ 250 บาท หรือ เล่มปลีกฉบับละ 130 บาท (รวมค่าจัดส่งทางไปรษณีย์)

จัดส่งวารสารที่ (ชื่อบุคคล หรือ หน่วยงาน)_____
ที่อยู่ _____

ผู้ติดต่อประสานงาน ชื่อ_____ตำแหน่ง_____
โทรศัพท์_____ โทรสาร_____

ออกใบเสร็จรับเงินในนาม _____
สถานประกอบการ ( ) สำนักงานใหญ่ ( ) สาขา _____
ที่อยู่ _____
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือบัตรประจำตัวประชาชน_____

มีความประสงค์จะบอกรับ / สั่งซื้อวารสารห้องสมุด ดังนี้

( ) บอกรับเป็นสมาชิกรายปี เริ่ม ปีที่_____ฉบับที่_____พ.ศ._____
จำนวน_____ชุด รวมเป็นเงิน_____บาท

( ) สั่งซื้อฉบับปลีก ปีที่ _____ฉบับที่_____พ.ศ._____
จำนวน_____ชุด รวมเป็นเงิน_____บาท

ทั้งนี้ได้ชำระเงินค่าวารสาร จำนวนเงิน_____บาท (_____)
โดย
( ) <u>โอนเงินเข้าบัญชี</u> ชื่อบัญชี **สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ**-ธุรกิจ
เลขที่บัญชี **113-221984-8**
ธนาคาร ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขา คลองจั่น

ลงชื่อ _____ผู้สมัคร
วันที่_____เดือน _____พ.ศ._____

โอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร กรุณาส่งใบสมัครพร้อมใบนำฝากเงินส่งโทรสารมายังสมาคมฯ 02-734-9021
สอบถามรายละเอียดได้ที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ tla2497@yahoo.com

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 คลองจั่น บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2734-9022-3 โทรสาร 0-2734-9021 มือถือ 089-893-9397

วารสารวิจัย

ใบบอกรับ/สั่งซื้อ

อัตราค่าบอกรับ / สั่งซื้อวารสาร (1 ปี มี 2 ฉบับ)

ปีละ 250 บาท หรือฉบับปลีกฉบับละ 130 บาท (รวมค่าส่ง)

จัดส่งวารสารที่ (ชื่อบุคคล หรือ หน่วยงาน)_____

ผู้ติดต่อประสานงาน ชื่อ _____ตำแหน่ง_____

หน่วยงาน _____

โทรศัพท์_____ โทรสาร_____

ออกใบเสร็จรับเงินในนาม_____

สถานประกอบการ ( ) สำนักงานใหญ่ ( ) สาขา _____

ที่อยู่ _____

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรหรือบัตรประจำตัวประชาชน_____

มีความประสงค์จะบอกรับ / สั่งซื้อวารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ดังนี้

( ) บอกรับเป็นสมาชิกรายปี เริ่ม ปีที่_____ฉบับที่_____พ.ศ._____
จำนวน _____ชุด (copy) รวมเป็นเงิน _____บาท

( ) สั่งซื้อฉบับปลีก_____ปีที่ _____ฉบับที่ _____พ.ศ._____
จำนวน_____ชุด (copy รวมเป็นเงิน _____ บาท

( ) <u>เงินสด</u> ( ) <u>โอนเงินเข้าบัญชี</u>
ชื่อบัญชี **สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ –ธุรกิจ**
เลขที่บัญชี **113-221-984-8**
ธนาคาร ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขา คลองจั่น

ลงชื่อ_____ผู้สมัคร
วันที่_____เดือน_____พ.ศ._____

โอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร กรุณาส่งใบสมัครพร้อมใบนำฝากเงินส่งโทรสารมายังสมาคมฯ 02-734-9021
สอบถามรายละเอียดได้ที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ tla2497@yahoo.com

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1346 ถ.อาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 02-734-9022-3 โทรสาร 02-734-9021 www.tla.or.th E-Mail: tla2497@yahoo.com

ใบสมัครสมาชิก / ต่ออายุสมาชิก

ข้อมูลผู้สมัคร ☐ **บุคคล** ☐ **หน่วยงาน**

ชื่อ-นามสกุล ☐ นาย ☐ นาง ☐ นางสาว (ภาษาไทย).....

FIRST-LASTNAME ☐ MR. ☐ MS. (ENGLISH).....

วัน/เดือน/ปีเกิด (พ.ศ.)..... (เพื่อประโยชน์ในการจัดงานมุทิตาจิต เนื่องในโอกาสเกษียณอายุการทำงาน)

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน.....

ข้อมูลการศึกษา

ปริญญาตรี/โท/เอก.....คณะ/สาขา.....ปีที่จบ.....

มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

ที่อยู่หน่วยงาน ชื่อหน่วยงาน..... ☐ สำนักงานใหญ่ ☐ สาขา.....

เลขที่.....หมู่ที่.....อาคาร/หมู่บ้าน.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....ตำบล/แขวง.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail.....เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....

ที่อยู่บุคคล บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....อาคาร/หมู่บ้าน.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....โทรสาร.....

มือถือ.....E-mail.....

โปรดระบุ ต้องการให้จัดส่งข้อมูล/ข่าวสารของท่านที่ ☐ **หน่วยงาน หรือ** ☐ **บ้าน**

ประเภทของสมาชิก

☐ บุคคล ตลอดชีพ	2,000	บาท	ออกใบเสร็จในนามบุคคล
☐ สามัญ บุคคลรายปี	500	บาท	
☐ วิสามัญ บุคคลรายปี	300	บาท	
☐ นิติบุคคล ตลอดชีพ	3,000	บาท	
☐ นิติบุคคล รายปี	1,200	บาท	

เลือกชมรมที่ต้องการ <u>ฟรี!!! 1 ชมรม</u> ชมรมต่อไป ต้องชำระค่าบำรุงเพิ่มในอัตราปีละ 100 บาท ตลอดชีพ 600 บาท

☐ ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา / ชบอ.
☐ ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน / ชบร.
☐ ชมรมห้องสมุดประชาชน / ชปช.
☐ ชมรมห้องสมุดเฉพาะ / ชพ.
☐ ชมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนานาชาติ / ชนช.
☐ ชมรมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ / ชหช.
☐ ชมรมห้องสมุดเพื่ออาชีวศึกษาและเทคโนโลยี / ชอท.
☐ ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ / ชสบ.

การชำระเงิน

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาคลองจั่น

ชื่อบัญชี **สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ-ธุรกิจ**

เลขที่ 113-221-984-8

รายละเอียดการชำระเงินอยู่ด้านหลัง

หมายเหตุ 1. กรุณาส่งโทรสารหรืออีเมลใบสมัครสมาชิกพร้อมหลักฐานการโอนมาที่สำนักงาน (tla2497@yahoo.com)
2. หากสมัครในนามหน่วยงาน กรุณาใส่ชื่อบรรณารักษ์ หรือบุคคลสำหรับติดต่อกับสมาคมห้องสมุดฯ
3. หากสมัครในนามบุคคลกรุณาใส่เลขบัตรประจำตัวประชาชนด้วย และหากสมัครในนามนิติบุคคลกรุณาใส่เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรด้วยค่ะ หากไม่เติม สำนักงานฯ จะออกใบเสร็จรับเงินให้ไม่ได้
4. สมาชิกที่เปลี่ยนชื่อ นามสกุล ย้ายที่อยู่ หรือสำนักงาน หรือย้ายสังกัด ต้องแจ้งให้สำนักงานสมาคมฯ ทราบ

สิทธิพิเศษของสมาชิก

1. ได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ สิ่งพิมพ์ของสมาคมฯ ได้แก่ วารสารห้องสมุด
2. ได้รับส่วนลดในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่จัดโดยสมาคมฯ และชมรมในสังกัด
3. ได้รับบริการต่าง ๆ จากสมาคมฯ เช่น การให้คำปรึกษาและแนะนำ การจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุด
4. มีส่วนร่วมในการบริหารสมาคมฯ การพัฒนาวิชาชีพ และบริการทางวิชาการแก่สังคม อันแสดงถึงความรู้ความสามารถของท่าน
5. ได้รับส่วนลดในการจัดซื้อเอกสารสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ของสมาคมฯ ในราคาพิเศษ
6. ได้รับสิทธิ์ในการเข้าร่วมโครงการการประกวดห้องสมุดดีเด่น และบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

คุณสมบัติของสมาชิกสามัญ

1. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาอื่น และสอนหรือเคยสอน วิชาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี

คุณสมบัติของสมาชิกวิสามัญ

1. เป็นหรือเคยเป็นผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุด
2. เป็นนักศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นผู้สนใจเกี่ยวกับห้องสมุด กิจการในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ หรือสารนิเทศศาสตร์ หรือสาขาวิชาอื่นๆ

อัตราค่าโฆษณาวารสารห้องสมุด

วารสารห้องสมุดเป็นวารสารวิชาการรายหกเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ความคิดในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและเป็นสื่อกลางในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกและผู้สนใจ จัดพิมพ์จำนวน 2,000 ฉบับ เพื่อส่งให้สมาชิกทั่วประเทศและจำหน่ายแก่ผู้สนใจ

ประเภทที่	1	ปกหลังเต็มหน้าด้านนอก (4 สี) ฉบับละ	=	20,000	บาท
ประเภทที่	2	ปกหน้าเต็มหน้าด้านใน (4 สี) ฉบับละ	=	15,000	บาท
ประเภทที่	3	ปกหลังเต็มหน้าด้านใน (4 สี) ฉบับละ	=	15,000	บาท
ประเภทที่	4	หน้าในเล่ม (เนื้อใน) ขาวดำ ฉบับละ	=	5,000	บาท

การชำระเงิน

☐ โอนเงินเข้าบัญชีชื่อ **“สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ-วิชาการ” เลขที่บัญชี 113-3-00394-9** ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาคลองจั่น บัญชีออมทรัพย์

☐ ชำระเป็นเช็ค สั่งจ่ายในนาม **“สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ”**

โปรดส่งโทรสารหลักฐานการชำระเงินที่หมายเลข 02-734-9021

ข้าพเจ้าขอโฆษณาประเภท .....อัตรา.....บาท

พร้อมนี้ได้โอนเงิน/ชำระโดยเช็คธนาคาร .....เลขที่เช็ค.....
จำนวน.....บาท (ตัวอักษร.....)

สถานที่ติดต่อ.....โทรศัพท์.....

มือถือ.....โทรสาร.....E-mail: .....

ลงนาม .....
(.....)
วันที่.....

โครงการ
การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 16
The 16th Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL XVI 2015)

---

1. หลักการและเหตุผล

ปีพุทธศักราช 2558 เป็นปีที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะเจริญพระชนมายุ 60 พรรษา พระองค์ทรงเป็นองค์พระราชูปถัมภ์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และเป็นผู้มีพระมหากรุณาธิคุณต่อวงการห้องสมุด และหอสมุดแห่งชาติ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ประเทศไทยจะได้จัดการประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ

หอสมุดแห่งชาติของไทยเป็นสมาชิกสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of Southeast Asian Librarians : CONSAL) ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2513 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในการพัฒนาห้องสมุดของประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม พม่า กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม การประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นได้มีการจัดต่อเนื่องกันถึง 15 ครั้ง ครั้งล่าสุดจัดที่เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ. 2555 และประเทศไทยจะเป็นเป็นเจ้าภาพจัดประชุมครั้งที่ 16 ในปี พ.ศ 2558 การจัดการประชุมกำหนดจัดขึ้นทุกๆ 3 ปี โดยมีประเทศสมาชิกหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ และหอสมุดแห่งชาติประเทศเจ้าภาพทุกประเทศต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อหารือและเตรียมการประชุมใหญ่ฯ ปีละ 1 ครั้ง จนถึงการประชุมใหญ่ต่อเนื่องตั้งแต่ครั้งที่ 1 ในปี พ.ศ. 2556 ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2557 และครั้งที่ 3 พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นปีที่จัดให้มีการประชุมใหญ่ร่วมกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยที่สมาชิกทุกประเทศจะเข้าร่วมประชุมจำนวนมาก

การประชุมดังกล่าวเป็นผลดีต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ส่งเสริมการพัฒนาในห้องสมุดทุกประเภท ทั้งในด้านการบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างห้องสมุดประเทศสมาชิกเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในวงการห้องสมุด และกลุ่มผู้ใช้ห้องสมุดได้รับประโยชน์จากบริการห้องสมุดที่ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพูนสติปัญญา มีความสามารถในการตัดสินใจ และสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาประชากรของประเทศในภาพรวมได้อย่างดียิ่ง นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสที่บรรณารักษ์ประเทศเจ้าภาพได้พบปะผู้ร่วมวิชาชีพจากประเทศสมาชิกทั้งในระดับภูมิภาคและนานาชาติที่สนใจเข้าร่วมประชุม ซึ่งจะส่งผลดีทางเศรษฐกิจการเผยแพร่วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว และที่สำคัญในปี 2558 ประเทศไทยต้องก้าวเข้าสู่ความเป็น **“ประชาคมอาเซียน หรือ Asian Community”** ไปพร้อมกับประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ จึงเป็นวาระสำคัญของวงการบรรณารักษ์และห้องสมุดของประเทศไทยในการสร้างความร่วมมือที่สอดคล้องกับบริบทของประชาคมอาเซียน

ดังนั้นด้วยความสำคัญดังกล่าว หอสมุดแห่งชาติจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์พระราชูปถัมภ์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และเป็นผู้มีพระมหากรุณาธิคุณต่อวงการห้องสมุด และหอสมุดแห่งชาติ เนื่องในปีมหามงคลเจริญพระชนมายุได้ 60 พรรษา
2. เพื่อสร้างความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายบรรณารักษ์และบุคลากรด้านห้องสมุดของประเทศสมาชิกให้สอดคล้องกับบริบทในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศ
3. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รับรู้ และถ่ายทอด เผยแพร่วิทยาการใหม่ๆ และโครงการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดของประเทศสมาชิกเพื่อให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในภูมิภาคฯ ให้มีมาตรฐานร่วมกันเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าด้านห้องสมุดในอนาคต
4. เพื่อกำหนดแผนงาน โครงการ และความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก

3. เป้าหมาย

- เพื่อแลกเปลี่ยน เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบรรณารักษ์ประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 16 ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 800 คน

- ผู้อำนวยการหอสมุดแต่ละประเทศ นายกสมาคมห้องสมุดแต่ละประเทศ ผู้แทนจากสมาคมห้องสมุดแต่ละประเทศ ในการเข้าประชุมคณะกรรมการบริหารสภาบรรณารักษ์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (CONSAL Executive Board Meeting) ครั้งที่ 3 เพื่อดำเนินการจัดประชุมใหญ่สภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 16 ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในปี พ.ศ. 2558

4. แผนการดำเนินงานตามโครงการ

ลักษณะและวิธีดำเนินงาน

1. ดำเนินการประชุมคณะกรรมการบริหาร (Executive Board Meeting: EB)
2. ดำเนินการจัดการประชุมใหญ่สภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 16
3. ดำเนินการศึกษาดูงานห้องสมุด และศิลปวัฒนธรรม

5. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ระหว่างวันที่ 10 – 13 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุม BITEC

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในปีมหามงคลเจริญพระชนมายุได้ 60 พรรษา
2. ได้สร้างความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายบรรณารักษ์และบุคลากรด้านห้องสมุดของประเทศสมาชิกให้สอดคล้องกับบริบทในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศ
3. ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ รับรู้ และถ่ายทอด เผยแพร่วิทยาการใหม่ๆ และโครงการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดของประเทศสมาชิกเพื่อให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ในภูมิภาคฯ ให้มีมาตรฐานร่วมกันเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าด้านห้องสมุดในอนาคต
4. ได้กำหนดแผนงาน โครงการ และความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก

รายละเอียดการสมัครเข้าร่วมประชุมสภาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 16 พ.ศ.2558
วันที่ 10 – 13 มิถุนายน 2558
ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค (BITEC) กรุงเทพมหานคร

1. ผู้สนใจเข้าร่วมประชุม สามารถดูรายละเอียด และสมัครเข้าร่วมประชุมโดยการลงทะเบียนออนไลน์ (เท่านั้น) ที่ http://www.consalxvi.org/
2. วิธีการชำระค่าลงทะเบียน โดยโอนเงินเข้าบัญชี “CONSAL General Conference (ประชุมสภาบรรณารักษ์)” เลขที่บัญชี 027-6-03397-3 ธนาคารกรุงไทย สาขาถนนข้าวสาร เงินฝากประเภทกระแสรายวัน
3. อัตราค่าลงทะเบียนสำหรับชาวไทย
   3.1 ลงทะเบียนล่วงหน้า แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้
      3.1.1 ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2557 – 31 มกราคม 2558
         - บรรณารักษ์ บุคลากรห้องสมุด นักเอกสารสนเทศ จำนวน 3,000 บาท
         - นิสิต นักศึกษา จำนวน 2,000 บาท
         - บรรณารักษ์อาวุโส (Retirements) จำนวน 3,000 บาท

      3.1.2 ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558 – 30 เมษายน 2558
         - บรรณารักษ์ บุคลากรห้องสมุด นักเอกสารสนเทศ จำนวน 3,500 บาท
         - นิสิต นักศึกษา จำนวน 2,000 บาท
         - บรรณารักษ์อาวุโส (Retirements) จำนวน 3,000 บาท

   3.2 ลงทะเบียนหน้างานสำหรับบรรณารักษ์ บุคลากรห้องสมุด นักเอกสารสนเทศ ระหว่างวันที่ 10 – 13 มิถุนายน 2558 จำนวน 3,500 บาท
4. การลงทะเบียนจะสมบูรณ์เมื่อชำระเงินเรียบร้อยแล้ว และสามารถรับใบเสร็จรับเงินได้ในวันประชุม ระหว่างวันที่ 10 – 13 มิถุนายน 2558
5. ผู้สมัครเข้าร่วมประชุมสามารถเลือกเส้นทางศึกษาดูงานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คนละ 1 เส้นทาง เท่านั้น (หากเส้นทางใดเต็มจะแจ้งให้ทราบผ่านทางเว็บไซต์)
6. การประชุมเป็นภาษาอังกฤษ มีล่ามแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยใช้หูฟัง